

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. นายสมปอง มุลมณี อาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. นางสาวกรรฎา สุขุม อาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
3. นางสาวสรिता ปัจจุสานนท์ อาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข

รูปแบบการสอนแบบวิจัยรื้อเสาะหาความรู้ 5Es

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รูปแบบการสอนแบบวัฏจักรสืบเสาะหาความรู้ 5Es

1. รหัสวิชา 1113301 ชื่อวิชา (ภาษาไทย) หลักการอ่านและเขียนคำในภาษาไทย
ชื่อวิชา (ภาษาอังกฤษ) Reading and Writing Principles in Thai
2. คำอธิบายรายวิชา หลักเกณฑ์การอ่านและเขียนคำในภาษาไทย การฝึกวิเคราะห์และเปรียบเทียบคำที่อ่านและเขียนผิดจากกฎเกณฑ์
3. ลักษณะวิชา บรรยาย ศึกษาด้วยตนเอง
4. หลักสูตรระดับ ปริญญาตรี
ชื่อปริญญา ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชา ภาษาไทย
5. คณะวิชา/สำนัก/ศูนย์ คณะครุศาสตร์
6. อาจารย์ผู้สอน อาจารย์พัชรินทร์ เสือสวະถี
7. เนื้อหา
  1. หลักการอ่านคำแผลง
  2. หลักการอ่านคำที่รับมาจากภาษาบาลี สันสกฤต
  3. หลักการอ่านคำที่มีอุปสรรคและการอ่านสมาส
  4. หลักการอ่านคำที่มี ร หัน (รร) และ หลักการอ่านคำที่ขึ้นต้นด้วย สรร บรรพ
  5. หลักการอ่านคำพ้องรูป
  6. หลักการอ่านคำ “ทร” ควบกล้ำ
  7. หลักการอ่านตัวเลขมาตราต่าง ๆ และการอ่านเครื่องหมายไปรษณีย์
  8. หลักการเขียนคำไทย
  9. หลักการประวิสรรชนีย์
  10. หลักการใช้บรร บัน อำ อัน ไม้ไต่คู้ ไม้ยมก

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู รวมถึงแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอันเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ในฐานะที่เป็นครูผู้สอนภาษาไทย
2. มีความรอบรู้ทางภาษาไทยเกี่ยวกับหลักภาษา วรรณคดีและวัฒนธรรมไทย รวมทั้งทักษะการใช้ภาษาอย่างกว้างขวางลึกซึ้งและเป็นระบบ

3. สามารถบูรณาการความรู้ทางด้านภาษาไทย เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการสอนภาษาไทย
4. มีความไวในการรับรู้ความรู้สึกของผู้เรียนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
5. มีความสามารถใช้ดุลยพินิจในการเลือกใช้และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้เรียนภาษาไทย ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนประจำบท

1. ขั้นสร้างความสนใจ ผู้สอนเปิดคลิปวิดีโอตัวอย่างการใช้ภาษาไทยให้ผู้เรียนดูจำนวน 2 คลิป ได้แก่ คลิปวิดีโอ เรื่อง เกร็ดความรู้ภาษาไทย ครูลิลลี่ วิธีการจำ “เกี๊ยตปลา” สละกอดอย่างไร ความยาว 0.39 วินาที และคลิปวิดีโอ เรื่อง โคตรสะกดคำ – เป็นคนไทยต้องใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ทอล์ก-กะ-เทย ONE NIGHT ความยาว 10.51 นาที หลังจากให้ผู้เรียนรับชมคลิปวิดีโอจบทั้ง 2 คลิป แล้ว ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 5 คน 6 กลุ่ม เพื่อช่วยกันสรุปความสำคัญของคลิปวิดีโอ และหาจุดเด่น-จุดด้อยของแต่ละคลิปพร้อมทั้งเขียนแสดงความคิดเห็นลงในกระดาษ โดยใช้เวลาในการทำกิจกรรมครั้งนี้ 10 นาที หลังจากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียนใช้เวลากลุ่มละ 3 นาที รวมใช้เวลาไม่เกิน 20 นาที ทั้งนี้ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลการทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่มลงในแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของผู้เรียนโดยจะสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มในด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ และใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม

2. ขั้นสำรวจและค้นหา ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนจับสลากหมายเลข 1-6 ใครได้หมายเลขใดให้ไปรวมกลุ่มกัน แบ่งกลุ่มละ 5 คน จำนวน 6 กลุ่ม หลังจากนั้นให้ผู้เรียนปรึกษากันว่าจะเลือกใครเป็นหัวหน้ากลุ่มเพื่อมาจับสลากเลือกประเด็นหัวข้อที่จะใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. หลักการอ่านตามอักขรวิธีโบราณ
2. หลักการอ่านคำที่รับมาจากภาษาบาลี สันสกฤต
3. หลักการอ่านคำที่มีอุปสรรคและหลักการอ่านคำสมาส
4. หลักการอ่านคำที่มี ร หัน (รร) และหลักการอ่านคำที่ขึ้นต้นด้วย สรร บรรพ
5. หลักการอ่านคำพ้อง และหลักการอ่านคำ “ทร” ควบกล้ำ
6. หลักการอ่านตัวเลข มาตราส่วน และการอ่านเครื่องหมายไปรษณีย์ โดยกำหนดให้แต่ละกลุ่มใช้เวลา 30 นาที ในการสำรวจข้อมูลจากใบความรู้ เมื่อผู้เรียนได้สำรวจข้อมูลจากใบความรู้ตามเวลาที่กำหนดแล้วผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้เรียนทุกกลุ่มไปค้นหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือที่เกี่ยวข้องหรืออาจจะเป็นหนังสือพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2556 ณ ห้องสมุด

โดยกำหนดให้แต่ละกลุ่มใช้เวลา 40 นาที โดยผู้เรียนจะต้องบันทึกข้อมูลความรู้เพิ่มเติมที่ค้นหาได้ลงในสมุดของตนเอง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

3. ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป ผู้เรียนนำข้อมูลที่ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการค้นหาข้อมูลกลับมาในห้องเรียน เพื่ออธิบายความรู้ในแต่ละประเด็นที่ได้ศึกษาภายในกลุ่มพร้อมทั้งให้แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปเนื้อหาพร้อมกันอีกครั้ง โดยกำหนดให้แต่ละกลุ่มใช้เวลาในการตกผลึกความรู้ 20 นาที ผู้วิจัยให้ตัวแทนกลุ่มที่ยังไม่เคยนำเสนองานหน้าชั้นได้มีโอกาสในการนำเสนองานครั้งนี้ ถ้าหากกลุ่มใดอธิบายเนื้อหายังไม่ครบถ้วนหรือยังไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยจะเพื่อนในห้องได้มีโอกาสอธิบายเพิ่มเติมก่อนที่จะลงข้อสรุปในประเด็นต่าง ๆ ร่วมกันอีกครั้ง ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม (ขั้นตอนที่ 1-3 ใช้เวลา 3 ชั่วโมง)

4. ขั้นขยายความรู้ ผู้สอนให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยให้ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ครูผู้สอนและผู้เรียน โดยแต่ละกลุ่มจะต้องสร้างแบบทดสอบการอ่านและเขียนคำในภาษาไทย กลุ่มละ 1 ชุด จำนวน 50 คำ ที่มีทั้งคำยากและคำง่ายแต่มาใช้ผิด โดยทุกกลุ่มจะต้องสวมบทบาทเป็นครูผู้สอนและนำเสนอคำลงใน PowerPoint ในระหว่างนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มเมื่อผู้เรียนได้ทดลองอ่านแบบทดสอบและเขียนสะกดคำในภาษาไทยจากทุกกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยจะให้ทุกคนร่วมกันขยายความรู้ที่ตนเองได้รับจากประสบการณ์เดิมสู่ประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมว่ามีอะไรบ้าง และส่วนใหญ่มักจะใช้คำใดผิดพลาดมากที่สุด เพราะอะไร ผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการอ่านออกเสียงและเขียนสะกดคำให้ผู้เรียนฟัง และให้ผู้เรียนช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องการอ่านและเขียนคำในภาษาไทย โดยให้ผู้เรียนยกตัวอย่างสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมแล้วช่วยกันขยายความรู้ และคิดหาแนวทางที่จะช่วยให้คนไทยใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง (ขั้นตอนที่ 4 ใช้เวลา 3 ชั่วโมง)

5. ขั้นประเมิน ผู้สอนคัดเลือกคำศัพท์จากจำนวนคำทั้งหมด แบ่งออกเป็นกรอ่านออกเสียง 50 คำ และการเขียนสะกดคำ 50 คำ รวมเป็น 100 คำ แล้วให้ผู้เรียนแต่ละคนมาทดสอบการอ่านออกเสียงทีละคน ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยจะบันทึกคะแนนเป็นรายบุคคลลงในแบบประเมินการอ่านออกเสียงและการเขียนสะกดคำในภาษาไทย เมื่อผู้เรียนทุกคนทดสอบเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจะแจ้งผลการทดสอบให้ทราบทีละคน และผู้วิจัยให้ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบหลังเรียน (ขั้นตอนที่ 5 ใช้เวลา 3 ชั่วโมง)

6. ผู้เรียนทำแบบทดสอบ

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอน
2. แบบฝึกหัด
3. Power point
4. อินเทอร์เน็ต
5. คลิปวีดีโอ

การวัดผลและการประเมินผล

1. สังเกตจากการซักถามผู้เรียน
2. สังเกตจากการร่วมมือการทำกิจกรรมของผู้เรียน
3. สังเกตจากความสนใจ
4. สังเกตจากการอภิปรายกลุ่มย่อยและอภิปรายสรุป
5. ประเมินผลจากการฝึกปฏิบัติและการทำแบบทดสอบ
6. แบบทดสอบก่อนเรียน
7. แบบทดสอบหลังเรียน
8. แบบการสังเกตพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ค
ใบความรู้ที่ 1 – 10

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ใบความรู้ที่ 1
เรื่อง หลักการอ่านตามอักขรวิธีโบราณ

หลักการอ่านคำแผลง

1. คำเดิมที่มีพยัญชนะต้นตัวเดียว เมื่อแผลงเป็น 2 พยางค์ ให้ออกเสียงตามคำที่แผลงใหม่
 เช่น แจก แผลงเป็น จำแนก อ่าน จำ-แนก
 อวย แผลงเป็น อำนวย อ่าน อำ-นวย
 อาง แผลงเป็น อำนาจ อ่าน อำ-นาจ
2. คำเดิมที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรควบเมื่อแผลงเป็น 2 พยางค์ ให้อ่านออกเสียงพยางค์
 ท้าย (เสียงวรรณยุกต์) ให้เหมือนคำเดิม
 เช่น กราบ แผลงเป็น กำราบ อ่าน กำ-ราบ
 ตรวจ แผลงเป็น ตำรวจ อ่าน ตำ-หรวด
 ตริ แผลงเป็น ตำริ อ่าน ตำ-หริ
 ปราบ แผลงเป็น บำราบ อ่าน บำ-หราบ
 ปราศ แผลงเป็น บำราศ อ่าน บำ-ราด (ยกเว้น)
3. คำเดิมเป็นอักษรกลาง แผลงเป็นอักษรสูงออกเสียงเป็นอักษรนำ
 เช่น บัง แผลงเป็น ผนัง อ่าน ผะ-หนัง
 บวช แผลงเป็น ผนวช อ่าน ผะ-หนวด
 บวก แผลงเป็น ผนวก อ่าน ผะ-หนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

หลักการอ่านอักษรนำ

การอ่านอักษรนำ มีวิธีการดังนี้

1. พยัญชนะตัวที่นำ เป็นอักษรกลางหรืออักษรสูงและตัวที่ถูกนำมาเป็นอักษรต่ำเดี่ยวให้อ่านตามเสียงวรรณยุกต์ของตัวนำหรือมีเสียงวรรณยุกต์ของตัวนำ หรือมีเสียง ห ที่พยงค์หลัง
 เช่น กนก อ่าน กะ-หนก
 ขยาย อ่าน ขะ-หาย
2. ห นำ อักษรต่ำเดี่ยวให้อ่านเสียงตัว ห กลมกลืนกับอักษรต่ำเดี่ยวและอ่านออกเสียง พยงค์เดี่ยว
 เช่น หมู หมา หนู หูหრა ไหล ไหล ไหน หมอ เหงา หงอย
3. นำอักษรต่ำเดี่ยว ย ให้อ่านกลมกลืนเสียง ย และออกเสียงพยงค์เดี่ยว ได้แก่ อย่า อยู่น้อย อยาก มีคำบางคำไม่อ่านตามกฎเกณฑ์ จะอ่านตามความนิยม เช่น สماعيل ขมาไฟท ผจง ขจร

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ใบความรู้ที่ 2

เรื่อง หลักการอ่านคำที่รับมาจากภาษาบาลี สันสกฤต

หลักการอ่านคำบาลีและสันสกฤต

คำบาลีและสันสกฤตนั้นมีหลักเกณฑ์การอ่านเป็นระเบียบแน่นอน แต่ไทยเรารับมาใช้แล้วได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ไปบ้าง เพื่อความเหมาะสมกับความนิยมของคนไทย ซึ่งมีหลักพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. อ่านแบบเรียงพยางค์ คำบาลีและสันสกฤตที่ไม่เป็นตัวสะกด จะต้องมีรูปสระกำกับอยู่เสมอ ถ้าหากไม่มีรูปสระใดกำกับอยู่ให้อ่านออกเสียง อะ ทุกคำ

เช่น กรณ อ่านว่า กะ - ระ - นะ

วานร อ่านว่า วา - นะ - ระ

2. อ่านแบบพยัญชนะสังโยค พยัญชนะสังโยค คือ พยัญชนะสองตัวที่ประกอบพร้อมกันตัวหนึ่งเป็นตัวสะกด อีกตัวหนึ่งเป็นตัวตาม

เช่น สปต ตัว ป กับ ต เป็นพยัญชนะสังโยค ป เป็นตัวสะกด ต เป็นตัวตาม

หลักการอ่านพยัญชนะสังโยคนี้ ถ้าตัวใดเป็นตัวสะกดไม่ต้องอ่านออกเสียง

เช่น สัปดาห์ อ่านว่า สับ - ดา

อาชญา อ่านว่า อาต - ยา

แต่มีข้อยกเว้นหลายกรณีด้วยกัน ดังนี้

2.1 ถ้าพยัญชนะตัวหลังของตัวสะกด เป็นพยัญชนะ คือ ย ร ล ว เวลาอ่านออกเสียง อะ ที่ตัวสะกดได้ครึ่งเสียง

เช่น วิทยา อ่านว่า วิต - ทะ - ยา

จิตวา อ่านว่า จิต - ตะ - วา

2.2 ถ้าพยัญชนะตัวสะกดของพยางค์หน้า เป็นตัว ล ให้อ่านออกเสียง ล มีเสียงอะ

ได้ครึ่งหนึ่ง

เช่น กัลยา อ่านว่า กัน - ละ - ยา

คิลปะ อ่านว่า ลิน - ละ - ปะ

2.3 ถ้าพยัญชนะตัวสะกดของพยางค์หน้า เป็นพยัญชนะอุสุ่ม หมายถึง พยัญชนะที่มีเสียง

สอดแทรกออกทางไรฟีน ซึ่งได้แก่พยัญชนะ ศ ษ ส และมีพยัญชนะตัวอื่นตามมาต้องอ่านออกเสียงสะ
ติดต่อกับพยางค์หลัง

เช่น สัสดี อ่านว่า สัด - สะ - ดี

ทฤษฎี อ่านว่า ทริด - สะ - ดี

แต่มียกเว้นไม่ต้องอ่านออกเสียง เป็น พยัญชนะ อุสม อยู่ 3 คำ คือ สวัสดิ์ อ่านว่า สะ - หวัด - ดี
สันนิษฐาน อ่านว่า สัน - นิด - ถาน และ อธิษฐาน อ่านว่า อะ - ทิด - ถาน

หลักการอ่านคำสมาส

คำสมาส คือ คำตั้งแต่สองคำขึ้นไปมาประสมกัน เพื่อย่อให้เป็นคำเดียวกัน เวลาอ่านต้อง
อ่านออกเสียงตัวสะกดของพยางค์หน้าให้ติดต่อกับพยางค์แรกของคำหลังด้วย มีหลักเกณฑ์การอ่าน
ดังต่อไปนี้

1. ถ้าเป็นคำสมาสที่พยางค์ท้ายของคำหน้าไม่มีรูปสระใดกำกับอยู่ จะต้องอ่านออกเสียง
พยางค์ท้ายของคำหน้านั้นเป็นเสียง อะ ต่อเนื่องด้วยพยางค์หลัง

เช่น เอกชัย อ่านว่า เอก - กะ - ไช

กิจกรรม อ่านว่า กิด - จะ - กำ

2. ถ้าคำสมาสที่พยางค์ท้ายของคำหน้ามีสระ อี กำกับอยู่ จะต้องอ่านออกเสียง อี คำนั้น
ต่อเนื่องกับคำหลัง

เช่น ประวัติศาสตร์ อ่านว่า ประ - หวัด - ตี - สาด

ยุติธรรม อ่านว่า ยุต - ตี - ทำ

3. ถ้าเป็นคำสมาสที่พยางค์ท้ายของคำหน้ามีสระ อุ กำกับอยู่ เวลาอ่านต้องออกเสียง อุ
พยางค์หน้าต่อเนื่องกับพยางค์หลัง

เช่น เมรุมาศ อ่านว่า เม - รุ - มาศ

เซตุน อ่านว่า เซ - ตุ - พน

4. ถ้าเป็นคำสมาสที่ตัวสะกดพยางค์หน้าเป็นอักษรควบ ต้องอ่านออกเสียง ตระ ท้ายคำ
หน้าให้ต่อเนื่องกับคำหลัง

เช่น บุตรภรรยา อ่านว่า บุต - ตระ - พัน - ระ - ยา

ฉัตรมงคล อ่านว่า ฉัต - ตระ - มง - คน

ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง หลักการอ่านคำที่มีอุปสรรคและหลักการอ่านสมาส

ศ.พิเศษจำนง ทองประเสริฐ ได้กล่าวไว้ในจดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๕๒ กันยายน ๒๕๓๘ ความว่า “คำที่มีไช้อยู่ในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก มักจะมีรูปเป็นภาษาบาลีและสันสกฤต บางทีก็เป็นคำเดิมของเขา บางคำเราก็บัญญัติขึ้นมาเอง โดยนำเอาคำบาลีและสันสกฤตมาบัญญัติใช้เป็นคำไทยตามกรรมวิธีแห่งไวยากรณ์บาลี แต่เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทยแล้ว บางทีก็มีปัญหาในการอ่าน” เช่นคำว่า “สรรพากร เราอ่านว่า “สัน-พา-กอน” คำว่า “สรรพากร” ซึ่งเป็นชื่อองค์การในสมัยหนึ่ง บัดนี้ได้เลิกไปแล้ว ก็อ่านว่า “สัน-พา-ทาน” แต่คำว่า “กรมการ” ราชบัณฑิตยสถานกำหนดให้อ่านว่า “กำ-มา-ทิ-กาน” ทำไมไม่อ่านว่า “กัน-มา-ทิ-กาน”

ในเรื่องเช่นนี้สำหรับผู้ที่เคยเรียนภาษาบาลีและสันสกฤตมาบ้าง ไม่ค่อยมีปัญหามากนัก เพราะบางทีเขียนเป็นรูปสันสกฤต แต่อ่านตามเสียงในรูปภาษาบาลี เช่น

คำว่า “ธรรมาสน์” (สำหรับพระภิกษุสามเณรนั่งแสดงธรรม) ก็ไม่อ่านว่า “ทัน-มาต” ท่านให้อ่านว่า “ท่า-มาต” เพราะคำนี้ในรูปบาลีจะเป็น “ธมมาสน”

คำว่า “ธรรมาธิปไตย” (การถือธรรมเป็นใหญ่ การถือความถูกต้องเป็นหลัก) ให้อ่านว่า “ท่า-มา-ทิ-ปะ-ไต” เพราะรูปบาลีเป็น “ธมมาธิปะเตยย”

คำว่า “ธรรมิก” (ประกอบในธรรม ประพฤติเป็นธรรม ทรงธรรม เช่น ธรรมิกราช สหธรรมิก) ให้อ่านว่า “ท่า-มิก” หรือ “ท่า-มิ-กะ” เพราะรูปบาลีจะเป็น “ธมมิก”

คำว่า “ธรรมานุธรรมปฏิบัติ” (การประพฤติธรรมสมควรแก่ธรรม การประพฤติความดีสมควรแก่ฐานะ) ให้อ่านว่า “ท่า-มา-นุ-ท่า-มะ-ปะ-ติ-ปัต” เพราะรูปบาลีจะเป็น “ธมมานุธมมปฏิบัติ”

คำว่า “ธรรมาธรรมสงคราม” (สงครามระหว่างธรรมกับอธรรม) ให้อ่านว่า “ท่า-มา-ท่า-มะ-สง-คราม” เพราะรูปบาลีเป็น “ธมมาธมมสงคราม”

คำสมาสที่มีคำว่า “ธรรม” อยู่ข้างหน้า แล้วเข้าสนธิกับคำที่ขึ้นต้นด้วย อ หรือ อา นั้นเอง คำว่า “กรรมาชีพ” (คำเรียกชนชั้นกรรมกรหรือลูกจ้างผู้หาเลี้ยงชีพด้วยค่าจ้างแรงงานว่า ชนกรรมาชีพ) ท่านให้อ่านว่า “กำ-มา-ชีพ” ไม่ใช่ “กัน-มา-ชีพ” เพราะรูปบาลีจะเป็น “กมมาชีวะ”

คำว่า “กรรมาชน” แม้พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ มิได้เก็บไว้ แต่ก็มีผู้ใช้อยู่บ้างเหมือนกันก็ควรจะอ่านว่า “กำ-มา-ชน” ด้วย

ข้อนี้ฉันทัด คำว่า “กรรมาธิการ” อันหมายถึง “กรรมการใหญ่” ไม่ใช่กรรมการธรรมดา ท่านให้อ่านว่า “กำ-มา-ทิ-กาน” ก็ฉันทัด เพราะคำนี้ ถ้าเขียนเป็นรูปบาลีก็จะเป็น “กมมาธิการ”

หลักการอ่านคำสมาส

คำสมาสเป็นการสร้างคำขึ้นเพื่อเพิ่มคำใหม่ประเภทหนึ่ง เพื่อให้เพียงพอแก่ความต้องการสื่อสาร โดยนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมารวมเป็นคำเดียวกัน คำที่นำมารวมกันนี้เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาบาลีสันสกฤต เรียกว่า “คำสมาส” คำสมาสจะเป็นคำที่มีความหมายใหม่ คำที่มีความหมายหลักมักจะอยู่ข้างหลัง คำที่ช่วยขยายความหมายจะอยู่ข้างหน้า ดังนั้นการแปลคำสมาสจึงมักจะแปลจากท้ายมาหาคำหน้า

เช่น มหา (ยิ่งใหญ่) + ชาติ (การเกิด) เท่ากับ มหาชาติ หมายถึง การเกิดครั้งยิ่งใหญ่

วีร (กล้าหาญ) + บุรุษ (ชาย) เท่ากับ วีรบุรุษ หมายถึง ชายผู้กล้าหาญ

อุทก (น้ำ) + ภัย (อันตราย) เท่ากับ อุทกภัย หมายถึง ภัยอันตรายที่เกิดจากน้ำท่วม

คำสมาส (อ่านว่า สะ – หมาด) คือ การนำคำภาษาบาลีและ/หรือสันสกฤตตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมารวมกันเป็นคำเดียว มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน โดยคำหลักมักอยู่ข้างหลัง คำขยายมักอยู่ข้างหน้า

เช่น ราชธานี คำว่า ธาณี ซึ่งแปลว่า เมืองจะอยู่ท้ายคำ

การสร้างคำสมาส

คำสมาสในภาษาไทยมีวิธีการสร้างคำ ดังนี้

1. นำคำภาษาบาลีและสันสกฤตมาต่อกัน อาจเป็นคำภาษาบาลีต่อกับภาษาบาลี หรือคำภาษาสันสกฤตต่อกับภาษาสันสกฤต หรือคำภาษาบาลีต่อกับภาษาสันสกฤตก็ได้ เมื่อแปลคำสมาสจะแปลจากคำหลังไปหาคำหน้า

เช่น **ถาวร** (มั่นคง, ยั่งยืน) + **วัตถุ** (สิ่งของ) (บาลี + บาลี) = **ถาวรวัตถุ**

อ่านว่า ถา – วอน – วัด – ฤ

หมายถึง สิ่งของที่ก่อสร้างที่มั่นคง ยั่งยืน เช่น โบสถ์ วิหาร

ฉาปน (การเผาศพ) + **กิจ** (ธุระ, งาน) (บาลี + บาลี) = **ฉาปนกิจ**

อ่านว่า ชา – ปะ – นะ – กิด

หมายถึง งานเกี่ยวกับการเผาศพ

ราช (พระเจ้าแผ่นดิน) + **ฐาน** (ที่อยู่) (บาลี + บาลี) = **ราชฐาน**

อ่านว่า ราด – สะ – ถาน

หมายถึง ที่อยู่ของพระเจ้าแผ่นดิน

เกษตร (ที่ดิน, ไร่, นา) + กรรม (การกระทำ) (สันสกฤต + สันสกฤต) =
เกษตรกรรม

อ่านว่า กะ - เสด - ตระ - กำ

หมายถึง การใช้ที่ดินเพาะปลูก

ไตร (สาม) + ลักษณะ (ลักษณะ) (สันสกฤต + สันสกฤต) = ไตรลักษณ์

อ่านว่า ไตร - ลัก

หมายถึง ลักษณะ ๓ ประการ คือ ความไม่เที่ยง ความเป็นทุกข์
ความทุกข์ที่ไม่ใช่ตัวตน

คณิต (การคำนวณ) + ศาสตร์ (ระบบวิชาความรู้) (สันสกฤต + สันสกฤต)
= คณิตศาสตร์

อ่านว่า คะ - นิด - ตะ - สาด

หมายถึง วิชาว่าด้วยการคำนวณ

หัตถ (มือ) + กรรม (การกระทำ) (บาลี + สันสกฤต) = หัตถกรรม

อ่านว่า หัต - ถะ - กำ

หมายถึง งานช่างที่ทำด้วยมือ

ข้อสังเกต

การสร้างคำวิธีนี้เป็นการนำคำมาเรียงต่อกัน และในการอ่านมักอ่านออกเสียงพยางค์เชื่อมระหว่างคำที่มาต่อกัน แต่มีบางคำไม่อ่านออกเสียงพยางค์เชื่อมระหว่างคำ หรือบางคำจะอ่านออกเสียงพยางค์เชื่อมระหว่างคำหรือไม่ก็ได้ เช่น

เกียรติคุณ	อ่านว่า	เกียรติ - ตี - คุณ	หมายถึง	คุณที่เลื่องลือ
มาตุภูมิ	อ่านว่า	มา - ตู - พูม	หมายถึง	บ้านเกิดเมืองนอน
เกียรตินิยม	อ่านว่า	เกียรติ - นิ - ยม	หมายถึง	ความรู้ดีเด่นเหนือ

ระดับปกติ

จิตพิสัย	อ่านว่า	จิต - พิ - ไส	หมายถึง	ที่มีอยู่ในจิต
มูลนิธิ	อ่านว่า	มุน - นิ - ทิ หรือ มุน - ละ - นิ - ทิ	หมายถึง	ทรัพย์สินที่จัดไว้เพื่อสาธารณประโยชน์
ศิลปกรรม	อ่านว่า	สิน - ปะ - กำ หรือ สิน - ละ - ปะ - กำ	หมายถึง	สิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นเป็นศิลปะ

2. นำคำภาษาบาลีสันสกฤตมาเชื่อมกันเป็นคำเดียวกันอีกแบบหนึ่ง บางครั้งเรียกว่า “สมาสมีสนธิ” หมายถึง การนำคำบาลีสันสกฤต 2 คำ มาเชื่อมต่อเสียง ให้เสียงกลมกลืนกับพยางค์ต้นของคำหลัง มักเป็น อะ อา อิ อี หรือ อุ ู ไปเชื่อมกับพยางค์ท้ายของคำต้น คำที่นำมาเชื่อมกันนี้อาจเป็นคำภาษาบาลีต่อกับคำภาษาบาลี หรือคำภาษาสันสกฤตต่อกับคำภาษาสันสกฤต หรือคำภาษาบาลีต่อกับคำภาษาสันสกฤตก็ได้ และเมื่อแปลความหมายจะแปลจากคำหลังไปหาคำหน้า เช่น

ภัตต (อาหาร) + อาคาร (เรือน) (บาลี + บาลี) = ภัตตาคาร

หมายถึง อาคารที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม

เลขา (การเขียน) + อนุการ (การทำตาม) (บาลีสันสกฤต + บาลีสันสกฤต) = เลขานุการ

หมายถึง ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ

ศิระ (หัว, ยอด) + อาภรณ์ (เครื่องประดับ) (สันสกฤต + บาลี) = ศิราภรณ์

หมายถึง อาภรณ์ประดับศีรษะ เช่น มงกุฎ

ปรม (อย่างยิ่ง) + อนุ (เล็ก, ละเอียด) (บาลี + บาลี) = ปรมาณู

หมายถึง ส่วนของสารที่มีขนาดเล็กจนไม่สามารถแยกย่อย

สุข (ความสบายกาย, สบายใจ) + อารมณ (ความรู้สึกทางใจ) (บาลี + บาลี) = สุขารมณ

หมายถึง อารมณที่มีสุข

ราชา (พระเจ้าแผ่นดิน) + อุปโลก (เอามาใช้ให้เกิดประโยชน์) (สันสกฤต + สันสกฤต)

= ราชูปโลก หมายถึง ของใช้สำหรับพระราช

ข้อสังเกต

มีคำในภาษาไทยหลายคำที่มีการประกอบคำคล้ายคำสมาส คือ นำศัพท์มาเรียงต่อกันและสามารถอ่านออกเสียง อะ อิ ู เชื่อมระหว่างคำที่มาต่อกัน แต่ไม่ใช่คำสมาส เพราะไม่ใช่คำรวมของคำที่มาจากภาษาบาลีสันสกฤต และมีภาษาอื่นปน เช่น

คุณ + คำ	(บาลี + ไทย)	อ่านว่า	คุณ - นะ - คำ , คุณ - คำ
ชีว + เคมี	(สันสกฤต + อังกฤษ)	อ่านว่า	ชี - วะ - เค - มี
เทพ + เจ้า	(บาลี + ไทย)	อ่านว่า	เทพ - พะ - เจ้า
ทุน + ทรัพย์	(ไทย + สันสกฤต)	อ่านว่า	ทุน - นะ - ทรัพย์
เมรุ + มาศ	(บาลี + เขมร)	อ่านว่า	เม - รุ - มาศ
บรรจุ + ภัณฑ	(เขมร + บาลีสันสกฤต)	อ่านว่า	บัน - จุ - ภัณฑ
พล + เรือน	(บาลี + ไทย)	อ่านว่า	พล - ละ - เรือน

ลักษณะของคำสมาส

1. คำที่สมาสกันต้องเป็นคำบาลี สันสกฤตเท่านั้น อาจจะเป็นบาลีสมาสกับบาลี เช่น ทิพโสต ชัตติยมานะ
สันสกฤตสมาสกับสันสกฤต เช่น อักษรศาสตร์ บุรุษโทษ
บาลีสมาสกับสันสกฤต เช่น วิทยาเขต วัฒนธรรม
2. คำสมาสไม่ต้องประวิสรรชนีย์หรือมีเครื่องหมายที่อักษรสุดท้ายของคำหน้า เช่น ศิลปกรรม อัฐการ สัมฤทธิ์บัตร วารดิถี
3. คำที่นำมาสมาสกันแล้ว ความหมายหลักอยู่ที่คำหลัง ส่วนความรองจะอยู่ข้างหน้า เช่น ยุทธ (รบ) + ภูมิ (แผ่นดิน / สนาม) = ยุทธภูมิ (สนามรบ)
4. คำที่รวมกันแล้วไม่เปลี่ยนแปลงรูปคำแต่อย่างใด เช่น วัฒนธรรม = วัฒนธรรม / โลก + บาล = โลกบาล
5. คำสมาสเมื่อออกเสียงต้องต่อเนื่องกัน เช่น ภูมิศาสตร์ อ่านว่า พู - มิ - สาด / เกตุมาลา อ่านว่า เก - ตู - มา - ลา

หลักการสังเกตคำสมาส

1. คำที่สมาสกันต้องเป็นคำบาลี สันสกฤตเท่านั้น เช่น ทิพโสต ชัตติยมานะ กิจการ (บาลีสมาส กับบาลี) อักษรศาสตร์ บุรุษโทษ (สันสกฤตสมาสกับสันสกฤต) วิทยาเขต วัฒนธรรม (บาลีสมาสกับสันสกฤต)
2. คำสมาสมีลักษณะคล้ายการนำคำสองคำมาวางเรียงต่อกัน เวลาอ่านจะมีเสียงสระต่อเนื่องกัน
3. ไม่มีการประวิสรรชนีย์ ( ) และ ไม่ใส่เครื่องหมายที่ฉันทมาต เช่น มนุษย์สัมพันธ์ พลศึกษา
4. การเรียงคำ คำหลักจะอยู่ข้างหลัง ดังนั้นการแปลจึงแปลความหมายจากหลังมาหน้า
5. คำ “พระ” ประกอบหน้าคำบาลี สันสกฤต จัดเป็นคำสมาส
6. คำที่ลงท้ายด้วยคำว่า ศาสตร์ กรรม ภาพ ภัย ศึกษา มักเป็นคำสมาส

หมายเหตุ : ยกเว้นคำสมาสบางคำที่วางคำตั้งหรือคำหลักเป็นคำหน้าและวางคำขยายเป็นคำหลังจึงสามารถแปลความหมายจากหน้าไปหลังได้ เช่น บุตรธิดา หมายถึง ลูกและภรรยา สมณพราหมณ์ หมายถึง พระสงฆ์และพราหมณ์ ทาสกรรมกร หมายถึง ทาสและกรรมกร ฯลฯ

แนวคิด

คำไหนดมี “ ะ ” หรือ ตัวการันต์ ระหว่างคำ คำนั้นไม่ใช่คำสมาส เช่น กิจจะลักษณะ
วิพากษ์วิจารณ์ พิมพ์ดีด

ตัวอย่างคำสมาส

ธุรกิจ	กิจกรรม	กรรมกร	ชั้นทสี่มา	คหกรรม
เอกภาพ	ภาพทวีป	สุนทรพจน์	จිරกาล	บุปผชาติ
ประถมศึกษา	ราชทัณฑ์	มหाराช	ฉันทลักษณ์	พุทธธรรม
วรรณคดี	อิทธิพล	มาฆบูชา	มัจจุราช	วิทยฐานะ
วรรณกรรม	สัมมาอาชีพ	หัตถศึกษา	ยุทธวิธี	วาทภัย
อุตสาหกรรม	สังฆราช	รัตติกาล	วสันตฤดู	สุขภาพ
อธิการบดี	ดาราศาสตร์	พุกภิกขภัย	สุคนธรส	วิสาขบูชา
บุตรทาน	สมณพราหมณ์	สังฆเภท	อินทธนู	ฤทธิเดช
แพทยศาสตร์	ปัญญาชน	วัดอุธรรม	มหานิกาย	มนุษย์สัมพันธ์
วิทยาร	วิภูสงสาร	สารัตถศึกษา	พัสดุภัณฑ์	เวชกรรม
เวทมนตร์	มรรคนายก	อัคคีภัย	อุดมคติ	เอกชน
ทวิบาท	ไตรทวาร	ศิลปกรรม	ภูมิศาสตร์	รัฐศาสตร์
ภาพพัคตร์	ราชโอรส	ราชอุบาย	บุตรทารก	ทาสกรรมกร
พระหัตถ์	พระขงฆ์	พระพุทธ	พระปฤษฎางค์	วิทยาศาสตร์
กายภาพ	กายกรรม	อุทกภัย	วรพงศ์	เกษตรกรรม
ครุศาสตร์	ชีววิทยา	มหกรรม	อัญฐานคิกมรรค	มหาภัย
อุปติเหตุ	กรรมกร	สันติภาพ	มหานคร	จตุปัจจัย

ใบความรู้ที่ 4

เรื่อง หลักการอ่านคำที่มี ร หัน (รร) และ หลักการอ่านคำที่ขึ้นต้นด้วย สรร บรรพ

ระบบการเขียนในภาษาไทยมีหลักเกณฑ์ให้ตัวอักษรแต่ละตัวแทนเสียงแต่ละเสียง คือ มีตัวพยัญชนะแทนเสียงพยัญชนะ ตัวสระแทนเสียงสระ และเครื่องหมายวรรคตอนแทนระดับเสียง วรรคตอน การประสมอักษรมีการกำหนดให้ตัวพยัญชนะแทนเสียงพยัญชนะและสัมพันธ์กับวรรคตอนในขณะเดียวกันด้วย ผู้ที่เรียนตัวอักษรไทยและเรียนรู้หลักการประสมอักษรแล้วจะสามารถประสมอักษรเป็นพยางค์และคำและออกเสียงได้ถูกต้อง แม้ว่าจะเป็นคำที่ไม่เคยพบมาก่อน

ทั้งนี้เพราะการเขียนคำภาษาไทยแสดงความสอดคล้องกันระหว่างเสียงในแต่ละพยางค์กับตัวอักษร ที่เขียนแทนพยางค์นั้น ๆ แต่เนื่องจากจำนวนตัวอักษรของไทยมีมากกว่าจำนวนเสียงที่มีใช้ในภาษา และคำในภาษาไทยมีคำที่ยืมจากภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร และภาษาอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก การเขียนคำไทยในปัจจุบันจึงมีวิธีการที่สลับซับซ้อนมากกว่าการประสมอักษรตามกฎของอักษรวิธีเดิม การเขียนที่หลากหลายรูปแบบทำให้หลักการอ่านเพิ่มขึ้น แต่หากได้กำหนดการอ่านและการเขียนให้เป็นระบบแน่นอน โดยปรับให้สอดคล้องกันอยู่เสมอ ก็จะเป็นการสะดวกแก่การใช้ภาษาของผู้ใช้ภาษา

การเขียนและการอ่านคำที่ใช้ ร หัน หรือ รร ที่กำหนดให้แทนเสียงสระและเสียงพยัญชนะสะกดได้ในขณะเดียวกัน แต่ออกเสียงแตกต่างกันหลายแบบ เพื่อให้เกิดเอกภาพมากขึ้น

รร เป็นตัวอักษรที่ถ่ายมาจาก ร หรือ repha ในภาษาสันสกฤตซึ่งใช้อักษรนี้เขียนแทนเสียง r ที่ปรากฏระหว่างสระกับพยัญชนะ เช่น varna วรรณ dharma ธรรม virya วีรย purva ปุรว sarva สรว caryā จรยา mārṅa มารุค bhāryā ภารยา เมื่อรับคำที่เขียนด้วยระฆะมาใช้ในภาษาไทย ระฆะที่ตามหลังสระ /a/ และ /ä/ ได้เปลี่ยนรูปมา เป็น รร เรียกว่า ร หัน โดยให้แทนเสียง สระอะ ในทุกกรณี

เช่น ธรรม เป็น ธรรม

สรว เป็น สรรพ

จรยา เป็น จรรยา

มารุค เป็น มรรคา

ภารยา เป็น ภรรยา

ส่วน ระฆะ ที่ตามหลังสระอื่นไม่เปลี่ยนเป็น รร แต่เป็น ร ตัวเดียว บางตัวออกเสียง ร ประสมสระ อะ เช่น เมารย เป็น เมารยะ กูรมะ เป็น กูรมะ บางตัวเป็นเสียงสะกดในแม่ กน เช่น ปุรณ เป็น บุรณ บางตัวไม่ออกเสียง เช่น ศีรชะ เป็น ศีรชะ

โดยปกติตัวพยัญชนะในภาษาบาลีและสันสกฤตมีสระ ะ ประสมอยู่ทุกตัว เช่น ชน อ่านว่า ชนะ กล อ่านว่า กละ ส่วนตัวพยัญชนะไทยเมื่ออยู่ตามลำพัง มี สระ -อ เช่น ตัว ก ข ค ง อ่านว่า กอ ขอ คอ งอ เมื่อมีตัวพยัญชนะตามอาจมีเสียงสระ โ-ะ ประสม เช่น คน จน พบ คง ประสมกับ สระ -อ เช่น จร กร พร หรือประสมกับสระ -ะ เช่น พนา ทนาย สบาย ในพยางค์ที่ใช้ รร ตัว พยัญชนะที่อยู่หน้า รร ให้ประสมกับสระ -ะ ตัว รร ทำหน้าที่เป็นตัวสะกด ซึ่งสอดคล้องตามระบบ การอ่านในภาษาไทย คือ ร เป็นตัวสะกดในแม่กน กร- จึงอ่านว่า กั้น จร- อ่านว่า จัน บร- อ่าน ว่า บัน เป็นต้น

คำที่ใช้ รร นอกจากจะมาจากภาษาสันสกฤตแล้ว ยังมีส่วนหนึ่งเป็นคำยืมจากภาษาเขมร เช่น คำว่า บรจ (ข. บณจ) บรจบ (ข. บณจบ) บรจ (ข. บณจ) บรดา (ข. บณฎา) บรตัด (ข. บนทาต) บรทุก (ข. บนทุก) บรเทา (ข. บนโท) บรทม (ข. บนท) สรร (ข. สรล) รร ในคำ ยืมจากภาษาเขมร จะออกเสียง สระ -ะ มีเสียงสะกดเป็นแม่ กน ทั้งหมด

คำที่เขียนด้วย รร ในภาษาไทย ทั้งที่มาจากภาษาสันสกฤตและภาษาเขมร อ่านออกเสียง เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) ออกเสียงสระ -ะ มีเสียงตัว น เป็นเสียงสะกด ใน 3 กรณี ดังนี้

ก) รร ออกเสียงเป็น สระ อะ มีเสียง น เป็นเสียงสะกด เช่น สรร จำนรร

ข) รร ออกเสียงเป็น สระ อะ มีเสียง น เป็นเสียงสะกด เมื่อพยัญชนะที่ตามมา มี เครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับอยู่ เช่น กรรม กรรมกรรมย์ ชรรค์ ครรภ์ สรรค์ สรรพ์ ธรรม์ พรรษ์ สวรรค์

ค) รร ออกเสียง เป็นสระ อะ มีเสียง น เป็นเสียงสะกด เมื่อพยัญชนะที่ตามมา ประสมกับสระอื่น แยกเป็นอีกพยางค์หนึ่ง ดังนี้

กรรชิ่ง กรรกง กรรกฎ กรรกศ กรรไตร กรรทบ กรรบิต กรรณา กรรณิกา กรรณิการ์
กรรดิก กรรดึก กรรลี กรรลิ่ง ครรชิต ครรโภทร ครรลอง ครรโลง ครรไล ครรหิต จรรยา จรรโฆษ
จรรยา จรรโลง จำนรรจาจรรยาบรรณ ทรรทิง ธรรมา บรรกวด บรรจง บรรจบ บรรจบ บรรจ
บรรเจิต บรรดา บรรดาก บรรดาศักดิ์ บรทม บรรตัด บรรตัดฐาน บรรทับ บรรทาน บรรทุก
บรรเทา บรรเทือง บรรพต บรรยง บรรยงก์ บรรยายบรรยาศาส บรรลัยกัลป์ บรรลัยจักร บรรลาย
บรรลุ บรรเลง บรรโลม บรรชัท บรรสบ บรรสพ บรรสม บรรสาน บรรทาน บรรหาร พรรลาย
พรรษา พรรเทา พรรเอิญ ภารดร ภารดา ภารยา มรรคา มรรตัย มรรยาท ลรรลุง วรณะ วรณา
วรณีก สรรพา สรรพากร สรรพางค์ สรรพษัญญ์ สรรเพชญ์ สรรเสริญ สวรรคา สวรรยา พรรษา
อรณพ

2) รร ออกเสียงเป็นสระ อะ มีพยัญชนะตาม ซึ่งแยกย่อยเป็น 2 แบบ ดังนี้

ก) ใช้พยัญชนะที่ตามหลัง รร เป็นเสียงสะกด

มีเสียงสะกดเป็นแม่ กน ได้แก่ กรรณ บรรณ พรรณ วรณ

มีเสียงสะกดเป็นแม่ กม ได้แก่ กรรม จรรณ ธรรม

มีเสียงสะกดเป็นแม่ กก ได้แก่ ตรรก วรคค พรรค มรรค อรรค อรรณ อรรณย์

มีเสียงสะกดเป็นแม่ กต ได้แก่ พรplx มรรx วรplx วรplx วรplx อรรจัน อรรด

มีเสียงสะกดเป็นแม่ กบ ได้แก่ ครรภ ทรpb ทรpb บรpp สรรพ

ข) ใช้พยัญชนะที่ตามหลัง รร เป็นเสียงสะกด และกำหนดให้พยัญชนะนั้นประสมกับสระ อะ เป็นเสียงเชื่อมพยางค์กับพยางค์ที่ตามมาด้วย เช่น กรรมกร กรรมกรณ์ กรรมการ กรรมการินี กรรมชัย กรรมชรูป กรรมชวาท กรรมชฐาน กรรมชบด กรรมชพันธุ์ กรรมชวาจา กรรมชวาจาจารย์ กรรมชวิธี กรรมชวิบาก กรรมชศาลา กรรมชสำปาทิก กรรมชสิทธิ์ กรรมชการก กรรมชวาจก ครรภชธาตุ ครรภชธาตุมณฑล ครรภชมณฑล ครรภชมล จรรณชการ จรรณชฉันท์ ดรplx นี้ ทรplx ณะ ทรplx ณะ ทรplx ณะ การ ทรplx ณะ ธรรมชกลา ธรรมชกลีก ธรรมชกาย ธรรมชการ ธรรมชเกษม ธรรมชคุณ ธรรมชจรรยา ธรรมชจิริยา ธรรมชจักร ธรรมชจักรุ ธรรมชจาคะ ธรรมชจारी ธรรมชจินดา ธรรมชเจติย์ ธรรมชชาติ ธรรมชฐิติ ธรรมชดา ธรรมชทรplx ณะ ธรรมชทาน ธรรมชธาตา ธรรมชธาตุ ธรรมชนาถ ธรรมชนิตย์ ธรรมชบุญ ธรรมชบท ธรรมชบาล ธรรมชยุต ธรรมชยุท ธรรมชรัตน์ ธรรมชราชา ธรรมชวัตร ธรรมชศาสตร์ ธรรมชสภา ธรรมชสรีระ ธรรมชสังคีติ ธรรมชสังเวช ธรรมชสากัจฉา ธรรมชสามิสร ธรรมชสามี ธรรมชสาร บรplx กุฎี บรplx ฬิภพ บรplx โลก บรplx ศาลา บรplx สาร บรplx ภาค บรplx ภูภท บรplx ภูมุล พรรplx ณา พรรplx ฤดู พรรplx ฐมิ มรรplx นายก วรplx ณกรรม วรplx ณคดี วรplx ณา วรplx ณพฤติ วรplx ณยุคต์ วรplx ณยุต วรplx ณศิลป์ วรplx ณะ วรplx ณะ ศรplx ภา สรplx ภาคราส สรplx ภาคุณ สรplx ภานาม สรplx ภาสามิต สรplx ภาสิ่ง อรรplx ภากร อรรplx ภาภา อรรplx ภาจารย์ อรรplx ภาวี อรรplx ภาคดี อรรplx ภาประโยชน์ อรรplx ภาส อรรplx ภากรรม อรรplx ภาคราส อรรplx ภาจักร อรรplx ภาจันทร อรรplx ภาจันศา อรรplx ภาชท อรรplx ภาชภาค อรรplx ภาชสระ

มีคำที่ยกเว้นไม่ออกเสียงหรืออ่านตามหลักข้างต้นนี้ ได้แก่ คำว่า กรรติ กรรตุ กรรตุการก กรรตุวาจก กรรบาลิก กรรปาลิก ธรรมัน ธรรมา ธรรมิก พรรคานต์ ตรplx ณะ วรplx ษา อรรplx ภาธิบาย บรplx ภาชา บรplx ภาชิต บรplx ภาบุรุษ บรplx ภาสตรี บรplx ภาชน พรรplx ติก ซึ่งแยกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

ก) คำว่า กรรติ กรรตุ กรรตุการก กรรตุวาจก กรรบาลิก กรรปาลิก กรรมาธิการ ธรรมัน ธรรมิก พรรคานต์ ควรออกเสียงพยางค์แรกประสมกับสระ -ะ มีเสียง น สะกด (เช่นเดียวกับ คำในชุดที่ ๒ ก) เนื่องจากเป็นคำที่ไม่ค่อยมีผู้ใช้ และการปรับการออกเสียงกระทำได้โดยไม่ยาก

ข) คำว่า ทรรกะ วรรณษา อรรถาธิบาย ได้ออกเสียงให้พยัญชนะที่ตามหลัง รร เป็นเสียงสะกดจนชินแล้ว จึงควรยึดเสียงเป็นหลัก และปรับรูปเขียนให้ตรงกับเสียง คือ ตักกะ วัลสา อัถ ภาธิบาย

ศาสตราจารย์ คุณบรรจบ พันธเมธา อธิบายว่า “ปัญหาต่าง ๆ ของการอ่าน ไม่ว่าจะเรื่องใด จำต้องแก้ที่การเขียนทั้งสิ้น” (คุณบรรจบ พันธเมธา, ๒๕๓๐)

ค) คำว่า บรรพชา บรรพชิต ควรอ่านว่า บับ-พะ-ชา บับ-พะ-ชิต ตามคำในชุดที่ ๒ ข)

ฅ) คำว่า บรรพบุรุษ บรรพสตรี บรรพชน ควรปรับตัวเขียน เป็น บรรพะบุรุษ บรรพะสตรี บรรพะชน ให้ตรงกับกรออกเสียง

ง) คำว่า พรระดึก ออกเสียงว่า พันระดึก จึงควรเขียนว่า พันระดึก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คำที่ใช้บัน

บันดาลลงบันได	บันทึกลงให้จดจำ
บันเร็งบันเทงมี	เสียงบันลือสนั่นดัง
บันโดยบันโหยให้	บันเทงไปจากรวงรัน
บันทึกลงถึงความหลัง	บันเดินนั่งนอนบันดล
บันกวดเอาลวดรัด	บันจวบจับตักแต่งตน
คำบันนี้ฉงน	ระวังปนกับ ร หัน

คำที่ใช้ บรร

บรรจง บรรจุไฟ	บรรทุกไว้บรรดาลมี
บรรเจิด บรรลุที่	บรรทัดดีสุดบรรยาย
บรรพตกำหนดแน่	บรรหารแก้รู้ความหมาย
คำบรรรมีมากมาย	เลือกมาใช้ให้เหมาะสมความ
บรรจุอีกบรรดา	บรรเทามาหาบรรยาย
บรรลุไม่่วนวาย	บรรลัตาย บรรเจิดงาม
บรรจบ บรรทมนอน	บรรจงก่อน บรรหารตาม
บรรทัด บรรทุกน้ำ	บรรพต ข้าม บรรชา
บรรพชาสามเณรน้อย	บรรเจิดค่อยบรรจงใส่
บรรลุ บรรจุไว้	บรรเลงให้ไพเราะดัง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ใบความรู้ที่ 5

เรื่อง หลักการอ่านคำพ้อง

คำพ้อง คือ คำที่มีการเขียนหรืออ่านออกเสียงเหมือนกัน แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ คำพ้องรูป และคำพ้องเสียง

คำพ้องรูป คือ คำที่เขียนเหมือนกัน แต่ออกเสียงต่างกันและมีความหมายต่างกัน ในการอ่านจึงต้องระวังการอ่านคำพ้องรูปให้ถูกต้องและสื่อความหมายได้ตรงตามเจตนาของสารต้องอาศัยบริบท

คำพ้องรูป มี 3 ลักษณะ คือ

1. เขียนเหมือนกัน
2. ออกเสียงต่างกัน
3. ความหมายต่างกัน

ตัวอย่างคำพ้องรูป

ลำดับ	คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
1.	กรี	กรี	อวัยวะส่วนหัวของกุ้ง
	กรี	กะ-รี	ช่าง
2.	แหน	แหน	พืชน้ำชนิดหนึ่ง
	แหน	แหน	หวง, ฝ้า
3.	เพลลา	เพลลา	टक ส่วนของรถ อ่อนลง
	เพลลา	เพ-ลา	เวลา

คำพ้องเสียง คือ คำที่มีเสียงเหมือนกัน แต่สะกดแตกต่างกัน มีความหมายไม่เหมือนกัน
คำพ้องเสียง มี 3 ลักษณะ คือ

1. อ่านออกเสียงเหมือนกัน
2. เขียนต่างกัน
3. ความหมายต่างกัน

ตัวอย่างคำพ้องเสียง

การ	อ่านว่า	กาน	หมายถึง	งาน	สิ่งหรือเรื่องที่ทำ
กาล	อ่านว่า	กาน	หมายถึง	เวลา	
กาญจน์	อ่านว่า	กาน	หมายถึง	ทอง	
พัก	อ่านว่า	พัก	หมายถึง	หยุดชั่วคราว, อาศัยชั่วคราว	
พรรค	อ่านว่า	พัก	หมายถึง	หมู่คนที่อยู่รวมกันเป็นพวกเป็นฝ่าย	
พัสดุ	อ่านว่า	พัก	หมายถึง	หน้า	

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ใบความรู้ที่ 6

เรื่อง หลักการอ่านคำ “ทร” ควบกล้ำ

การอ่านคำอักษรควบกล้ำมี 2 ชนิด คือ

1. อักษรควบแท้ คือ พยัญชนะ 2 ตัวควบหรือกล้ำอยู่ในสระเดียวกัน โดยมีลักษณะดังนี้

- ออกเสียงเป็นพยัญชนะต้นพร้อมๆ กัน เช่น ไกว อ่านว่า ไกว

- ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดด้วยกันแม้ว่าตัว ร จะไม่ออกเสียงอ่านก็จัดเป็นอักษรควบ เช่น บุตร เนตร ตัวสะกดที่เป็นอักษรควบแท้ มีใช้เพียง 5 ตัว เท่านั้น คือ กร คร

ตร ทร ปร

- ทำหน้าที่เป็นตัวการันต์ด้วยกัน เช่น พักตร์ อินทร์ อักษรควบที่เป็นตัวการันต์จะ

ใช้ ตร ทร

2. อักษรควบไม่แท้ คือ อักษรควบที่เกิดจากพยัญชนะ 2 ตัว ควบหรือกล้ำอยู่ในสระ

เดียวกัน โดยมี ร เป็นตัวกล้ำเท่านั้น และมีลักษณะการอ่านดังนี้

- เมื่อเป็นพยัญชนะต้นจะออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าเท่านั้น ไม่ออกเสียงตัว ร ด้วย เช่น สระ อ่านว่า สะ

เสริม อ่านว่า เสริม

อักษรควบไม่แท้ที่ออกเสียงเฉพาะตัวหน้านี้ ได้แก่ อักษร จ ช ศ ส

- ออกเสียงพยัญชนะต้นทั้งสองตัวนี้แปรเป็นเสียงอื่นได้แก่ ทร ออกเป็น ช เช่น

ทรวดทรงทราบทราย   ทรุดโทรมหมายนกออินทรีย์

มัทรี อินทรีย์ มี

เทริด นนทรี พุทรา เพรา

ทรวงไพฑูริย์แพรวกวด

โหม่นัส ฉะเชิงเทรา

ตัว “ ทร ” เหล่านี้เรา

ออกสำเนียงเป็นเสียง “ ช ”

3. ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดด้วยกัน แต่ตัว ร และ ห จะอยู่ข้างหน้าคำอื่นที่มาควบและจะให้

พยัญชนะอื่นเป็นตัวหลักในการออกเสียงมาตราตัวสะกด

เช่น มรรค อ่านว่า มัค

สรรพ อ่านว่า สับ / ร เป็นตัวควบ ค และ พ เป็นตัวสะกด

4. ทำหน้าที่เป็นตัวการันต์ให้ ร เป็นตัวสะกดแต่ให้พยัญชนะตัวหลัง ทำหน้าที่เป็นตัวการันต์

เช่น สรรพ์ พรรษ์

ใบความรู้ที่ 7

เรื่อง หลักการอ่านตัวเลข มาตรฐาน และการอ่านเครื่องหมายไปรษณีย์ หลักการอ่านตัวเลข

ในภาษาไทยจำนวนนับเริ่มด้วยคำว่า หนึ่ง แล้วต่อไป สอง สาม เรื่อยไปจนถึงหลักสิบ จำนวนที่มากกว่าสิบ คือ สิบเอ็ด สิบสอง เรื่อยไปจนถึง ยี่สิบ จำนวนที่มากกว่ายี่สิบ คือ ยี่สิบเอ็ด ยี่สิบสอง ยี่สิบสาม ฯลฯ ในการนับจำนวนที่มีตัวท้ายเป็นเลข 1 ไม่ว่าจะเป็หลักสิบ ร้อย พัน หมื่น แสน จะออกเสียงเลข 1 นั้น ว่า เอ็ด มีที่ยกเว้นในคำที่เป็นชื่อเฉพาะ เช่น พันหนึ่งทิวา และคำอ่านที่ใช้ในราชการทหารเรือเมื่ออยู่ในทะเล ซึ่งอ่านคำที่มีเลข 1 ลงท้าย ว่า หนึ่ง ไม่ใช่ เอ็ด เพื่อให้เสียงแตกต่างจากคำที่ลงท้ายด้วยเลข 7 อย่างชัดเจน

การอ่านตัวเลข 2 หลักขึ้นไป

เขียน	อ่านว่า
11	สิบ - เอ็ด
101	หนึ่ง - ร้อย - เอ็ด หรือ ร้อย - เอ็ด
1011	หนึ่ง - พัน - สิบ - เอ็ด
2563	สอง - พัน - ห้า - ร้อย - หก - สิบ - สาม

การอ่านตัวเลขที่มีจุดทศนิยม

1. ตัวเลขหน้าจุดทศนิยมให้อ่านแบบจำนวนเต็ม ตัวเลขหลังจุดทศนิยมให้อ่านแบบเรียงตัว
เช่น

เขียน	อ่านว่า
1.678	หนึ่ง - จุด - หก - เจ็ด - แปด
31.05	สาม - สิบ - เอ็ด - จุด - สิบ - ห้า

2. ตัวเลขที่เป็นเงินตรา หรือ หน่วยนับ ให้อ่านตามหน่วยเงินตรา หรือ หน่วยนับนั้น ๆ เช่น

เขียน	อ่านว่า
10.75 บาท	สิบ - บาท - เจ็ด - สิบ - ห้า - สะ - ตาง
9.85 ดอลลาร์	เก้า - ดอน - ละ - แปด - สิบ - ห้า - เซ็น
8.59 เมตร	แปด - เมตร - ห้า - สิบ - เก้า - เซ็น - ตี - เมตร
7.402 กิโลกรัม	เจ็ด - กิโล - โล - กรั - ม - สี่ - สิบ - สอง - กรั - ม

การอ่านตัวเลขมาตราส่วน หรือ อัตราส่วน

เขียน	อ่านว่า
1:100,000	หนึ่ง - ต่อ - แสน หรือ หนึ่ง - ต่อ - หนึ่ง - แสน
1:2:4	หนึ่ง - ต่อ - สอง - ต่อ - สี่

การอ่านตัวเลขบอกเวลา

1. การอ่านชั่วโมงที่ไม่มีจำนวนนาฬิกา

เขียน	อ่านว่า
05.00 น.	ห้า - นา - ลี - กา
00.00 น.	ศูนย์ - นา - ลี - กา
24.00 น.	ยี่ - สิบ - สี่ - นา - ลี - กา
08.00 น.	แปด - นา - ลี - กา

2. การอ่านชั่วโมงที่กับนาฬิกา

เขียน	อ่านว่า
11.35 น.	สิบ - เอ็ด - นา - ลี - กา - สาม - สิบ - ห้า - นา - ที
17.30 น.	สิบ - เจ็ด - นา - ลี - กา - สาม - สิบ - นา - ที

3. การอ่าน ชั่วโมง นาฬิกา และวินาที

เขียน	อ่านว่า
9:30:45	เก้า - นา - ลี - กา - สาม - สิบ - นา - ที - สี่ - สิบ - วิ - นา - ที
03:27:15	สาม - นา - ลี - กา - ยี่ - สิบ - เจ็ด - นา - ที - สิบ - ห้า - นา - ที

4. การอ่านเวลาที่มีเศษของวินาที ตัวเลขหลังจุดทศนิยมที่เป็นเศษของวินาที ให้อ่านเรียงตัว

เช่น

เขียน	อ่านว่า
8:02:37.86	แปด - นา - ลี - กา - สอง - นา - ที - สาม - สิบบ - เจ็ด - จุด - แปด - หก - วิ - นา - ที
10:14:24.37	สิบบ - นา - ลี - กา - สิบบ - สี่ - นา - ที - ยี่ - สิบบ - สี่ - จุด - สาม - เจ็ด - วิ - นา - ที

การอ่านเลขหนังสือราชการ

นิยามอ่านแบบเรียงตัว เช่น หนังสือที่ ศร 0030.01/597 ลว. 8 พ.ย. 2563

อ่านว่า หนังสือ - ที - สอ - ทอ - สูน - สูน - สาม - สูน - จุด - สูน - หนึ่ง - ทับบ - ห้า - เก้า - เจ็ด - ลง - วัน - ที - แปด - พุริต - สะ - จี - กา - ยน - พุด - ทะ - สัก - กะ - หาราด - สอง - พัน - ห้า - ร้อย - หก - สิบบ - สาม

การอ่านบ้านเลขที่

บ้านเลขที่ที่มีเครื่องหมายทับ / และบ้านเลขที่ที่ไม่มีเครื่องหมายทับ / มีหลักการอ่านเหมือนกัน คือ

บ้านซึ่งมีตัวเลข 2 หลัก ให้อ่านแบบจำนวนเต็ม ถ้ามีตัวเลข 3 หลักขึ้นไป ให้อ่านแบบเรียงตัวหรือแบบจำนวนเต็มก็ได้ ส่วนตัวเลขหลังเครื่องหมาย / ให้อ่านเรียงตัว เช่น

บ้านเลขที่ 16/1 อ่านว่า บ้าน - เลข - ที - สิบบ - หก - ทับบ - หนึ่ง

บ้านเลขที่ 97/67 อ่านว่า บ้าน - เลข - ที - เก้า - สิบบ - เจ็ด - ทับบ - หก - เจ็ด

บ้านเลขที่ 999/99 อ่านว่า บ้าน - เลข - ที - เก้า - ร้อย - เก้า - สิบบ - เก้า - ทับบ - เก้า - เก้า

หรือ บ้าน - เลข - ที - เก้า - เก้า - เก้า - ทับบ - เก้า - เก้า

การอ่านรหัสไปรษณีย์

การอ่านเลขรหัสไปรษณีย์ให้อ่านตัวเลขแบบเรียงตัว ดังนี้

รหัสไปรษณีย์ 22000 อ่านว่า สอง - สอง - สูน - สูน - สูน

การอ่านทะเบียนรถยนต์

1. แผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ให้อ่านหมายเลขประจำหมุดกับตัวอักษรบอกหมุดก่อน แล้วจึงอ่านตัวเลขแบบเรียงตัว ตามด้วยชื่อจังหวัดที่จดทะเบียน ดังนี้

เลขทะเบียน 5ก-2455 กรุงเทพมหานคร

อ่านว่า ห้า - กอ - ไก่ - สอง - สี่ - ห้า - ห้า - กรุงเทพมหานคร - มะ - หา - นะ - คอน

2. แผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 นั้น ให้อ่านตัวเลขรหัสแสดงประเภทรถยนต์ก่อนแล้วจึงอ่านตัวเลขแบบเรียงตัว ตามด้วยชื่อและรหัสจังหวัดที่จดทะเบียน ดังนี้

เลขทะเบียน 80-2437 กรุงเทพมหานคร 01

อ่านว่า แปด - สุน - สอง - สี่ - สาม - เจ็ด - กรุงเทพมหานคร - มะ - หา - นะ - คอน - สุน - หนึ่ง

เครื่องหมายไปยาลน้อย

เครื่องหมายไปยาลน้อย หรือ เปยยาลน้อย ใช้ละคำที่รู้กันดีอยู่แล้ว โดยละส่วนท้ายไว้เหลือแต่ส่วนหน้าของคำพอเป็นที่เข้าใจ เวลาอ่านต้องอ่านเต็มคำ

เช่น	กรุงเทพฯ	อ่านว่า	กรุงเทพ - มะ - หา - นะ - คอน
	ทูลเกล้าฯ	อ่านว่า	ทูล - เก้า - ทูล - กระจ - หม่อม
	โปรดเกล้าฯ	อ่านว่า	โปรด - เก้า - โปรด - กระจ - หม่อม
	ล้นเกล้าฯ	อ่านว่า	ล้น - เก้า - ล้น - กระจ - หม่อม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ใบความรู้ที่ 8 เรื่อง หลักการเขียนคำไทย

การเขียนสะกดคำในภาษาไทยให้ถูกต้อง จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเขียนคำนั้น ๆ และต้องหมั่นฝึกฝนเขียนอยู่เสมอ ทั้งนี้ต้องยึดพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นหลักเกณฑ์ในการอ่านและเขียนคำ

1. คำที่ประวิสรรชนีย์ มีวิธีการดังนี้

1.1 คำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤตและเป็นคำที่มีหลายพยางค์เรียงกัน พยางค์หลังสุดให้ประวิสรรชนีย์ เช่น สรณะ อมตะ อิศระ ศิลปะ ฯลฯ

1.2 คำกร่อนเสียง ต้องประวิสรรชนีย์ เช่น สาวไห้ เป็น สะไห้ สายตือ เป็น สะตือ

1.3 คำที่มาจากภาษาชวาและอ่านออกเสียงสระอะ ต้องประวิสรรชนีย์ เช่น มะเดหวี ระเด่น ระตุ อะนะ ตะหมั่ง สะตะหมั้น มะตาหะวี

1.4 คำที่ขึ้นต้นด้วยสระ แผลงเป็น ตะ และกระ แม้ภาษาเดิมจะไม่ประวิสรรชนีย์เมื่อแผลงมาต้อง ประวิสรรชนีย์ เช่น สะพัง เป็น ตะพัง สะพาน เป็น ตะพาน สะเทือน เป็น กระเทือน

1.5 เมื่อแผลงบางคำประวิสรรชนีย์ เพราะมีเสียงตัว ร กล้ำในพยางค์หน้าซึ่งอ่านออกเสียงสระอะ เช่น กลับ เป็น กระลับ ขจาย เป็น กระจาย กลอก เป็น กระลอก ผจญ เป็น ประจญ

ตัวอย่างคำประวิสรรชนีย์

ชะม๊กชะมั้น ชะมุกชะมอม คะนึ่ง คะนอง คะเน คะยั้นคะยอ ชะงัก ชะง็อก ตัวชะมด ชะลอก ชะล่า ชะลุด ตะลุ ตะขีดตะขวง ทะลาย(หมาก) ทะนง ทะมัดทะแมง ทะลิ่ง ทะเยอทะยาน ทะนุบำรุง ทะลัก พะวง พะวง พะยุง พะเนิน พะเนง พะว่าพะวง พะอืดพะอม ร้าสำระสาย ละคร ละเมียดละไม ละโมบ ละเอียด สะกิด สะดุ้ง สะคราญ สะพรั่ง สะเพร่า สะระแห่น สะโอดสะอง สะตวก สะพาน อะลุ่มอล่วย อะไหล่ เถระ สรณะ วัฒนธรรม วชิระ อัจฉริยะ ฉันทะ วีระ

2. คำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ มีวิธีการดังนี้

2.1 มีคำไทยแท้พยางค์เดียว คือ ธ (ท่าน) ณ (ใน)

2.2 คำที่เป็นอักษรนำ เช่น สมาน ขยาย แกลง ตลาด ฉลาด ถวาย จมูก ตลก ฉนวน

2.3 คำสมาส เช่น จิตแพทย์ มาฆบูชา อิศราภาพ ลักษณะนาม ภารกิจ ยุทธวิธี อาชีวศึกษา สุขศึกษาทักษะสัมพันธ์ วัฒนธรรม

ตัวอย่างคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์

ชโมย ชมุกชมัว ชยักชย่อน จริต ฉับ เฉพาะ ชมดชม้อย ชม้าย ชโลม ช่อม ตลิ่ง ตวัด ทโมน

ทยอย ทแยง เนรนาต พังทลาย พนัณ พัยก ปรั้มปรา ผอบ รโหฐาน อ้ามหิต อุตพิต อัพาท อินทผลั้ม
อนอก อนเจนอนาถ พลัง ขบา นานั้ปการ ศิลปศึกษา โบราณวัตถุ หัตถกรรม พลศึกษา

3. การใช้ รร (ร หัน)

3.1 เป็นคำที่แผลงจากคำซึ่งมีตัว ร กล้ากับพยัญชนะอื่น และหลัง ร มีสระอะ เช่น
ครระไล เป็น ครรไล ประจง เป็น บรรจง กระเชียง เป็น กรรเชียง กระโซก เป็น กรรโซก ประโลม
เป็น บรรโลม

3.2 คำที่มาจาก ร เระพะ (ร) ในภาษาสันสกฤต ให้เปลี่ยนเป็น รร เช่น ธรรม เป็น ธรรม ครภ
เป็น ครรภ หรุษ เป็น หรรษ สรว เป็น สรรพ สวรรค เป็น สวรรค์

ตัวอย่างคำที่ใช้ รร หัน

ภรรยา มรรค ขรรค์ พรรค สรรพ อุปสรรค สร้างสรรค์ ธรรมดา ผิวพรรณ วรรณะ อรรณพ
สรรพนาม มรรยาท ธรรมชาติ ไอศวรรย์ สรรเสริญ กรรไกร กรรโชก กรรชิง จรรโลง บรรทม
บรรสาน บรรดา บรรทุก บรรเทา บรรเจิด บรรจบ กรรพุ่ม ครรชิต ครรไล บรรยาย บรรษัท บรรจง
พรรดึก พรรษา อารรรพเวท

4. การใช้ ณ มีวิธีการดังนี้

4.1 คำบาลีสันสกฤต ที่มีตัวสะกดใน แม่ กน ถ้าตัวตามเป็นพยัญชนะวรรค ฎ (ฎ ฐ ฑ ฒ
ณ) หรือ ห ตัวสะกดต้องใช้ ณ เช่น อุณหภูมิ ตัณหา กุณชล สันฐาน กัณหา

4.2 คำบาลีสันสกฤต เมื่อ ข ฤ ร ษ อยู่หน้าตัว “นอ” ให้ใช้ ณ เสมอ เช่น ขณะ ลักษณะ
โฆษณา ประณิต กรุณา โบราณ บุรณะ ตฤณ

4.3 คำไทยที่ใช้ ณ แต่โบราณ เช่น ณ ๆ ณา ณ ณา

ตัวอย่าง กรณิ เกษียนอายุ ปฏิภาณ ประณต พาณิช (พ่อค้า) อุณาโลม อัประมาณ อาจิล
ทักษิณ ปริณายก พาราณสี อารมณั ม้วยมรณั วิจารณ์ อุทธรณั ปฏิสังขรณั อุทาหรณั นารายณั

5. การใช้ ัน มีวิธีการดังนี้

5.1 ใช้ในคำไทยทั่วไป เช่น ัน นอน ันง แนน หนู ฯลฯ

5.2 คำบาลีสันสกฤต ที่มีตัวสะกดอยู่ในมาตราแม่ กน มีตัวสะกดตัวตามที่เป็นพยัญชนะ
วรรค ตะ (ต ถ ท ฒ น) เช่น มัทันะ วันทนา ชั้นที่ นินทา สันถาร ชนนี้ ฯลฯ

5.3 ใช้ในคำบาลีสันสกฤตทั่วไปที่ไม่อยู่ในหลักการใช้นี้ เช่น ชน สถาน นารี กริน นคร
 ฯลฯ

5.4 ใช้ในคำที่มาจากภาษาอื่น เช่น ญี่ปุ่น ไนโตรเจน ละติน จีน ปันโต นโปเลียน ฯลฯ

ตัวอย่าง กังวาน กั้นแสง กำนัน กันดาร ของกำนัล ชุลมุน ชั้นสูตร ฆาน ตระเวร ตานขโมย
ทโมน เนรนาต ประณีประนอม เมตตาปราณี ปฏิสันถาร พรรณนา พุดตาน มลทิน รโหฐาน รัญจวน
เวนคืน สิบบน สันโดษ สันนิฐาน อนเนจอนาถ สงกรานต์ อวสาน อุปโลกน์

6. การใช้ ซ - ทร มีวิธีการดังนี้

6.1 การใช้ ซ ออกเสียง ซอ มีดังนี้ คำไทยแท้ ออกเสียง ซอ มักใช้ ซ เสมอ เช่น ซบ ซิม ซับ
ซ่าน ซาก ซิมซาบ ไช โซก ซาบซ่า แซม ซอกแซก แซง คำที่มาจากภาษาจีน เช่น ซินแส แซยิด แซ่
เซียมซี ไชโคลน

6.2 การใช้ ทร ออกเสียง ซ มีหลักดังนี้ คำที่มาจากภาษาเขมร เช่น ไทร แทรก ฉะเชิงเทรา
เทริด ทรวง คำที่มาจากภาษาสันสกฤต เช่น ทรัพย์ มัทธิ อินทรี นนทรี อินทรี

7. การใช้ตัวการ์นต์ (ไม้ทัณฑฆาต) มีวิธีการดังนี้

7.1 คำที่มีพยัญชนะต่อท้ายตัวสะกดถ้าไม่ต้องการออกเสียงให้ใส่ไม้ทัณฑฆาตไว้บน
พยัญชนะตัวสุดท้ายของคำ

7.2 คำที่มาจากภาษาต่างประเทศให้เขียนตัวการ์นต์เพื่อออกเสียงได้ถูกต้องและ
รักษารูปศัพท์เดิม เช่น ซอล์ก फिल्म การ์ตูน บิลล์ ฟาร์ม

ตัวอย่างคำที่มีตัวการ์นต์

กาญจน์ ต้นโพธิ์ สรรพ์ เล่ห์ ทุกข์ สงฆ์ องค์ องค์กร ขรรค์ หัตถ์ บริสุทธิ ประสิทธิ์
อาภรณ์ อุโมงค์ รูดงค์ รามเกียรติ์ คำวิเศษณ์ โจทย์เลข โจทย์จำเลย จุลทรรศน์ เดียดฉันทน์
นัยน์ตา ยานต์ถ์ ลูกบาศก์ ปาฏิหาริย์ ผลานิสงส์ พิษพันธุ์ พิสุจน์ สายสิญจน์ มัคคุเทศก์ ศิกษานิเทศก์
รังสฤษฏ์ วงศ์วาน ปาติโมกษ์ หงส์ อุปโลกน์ อัจจรรย อานิสงส์ พรหมจรรย สังหรณ์ อุปัชฌาย์
อัมจันทร์ อุทาหรณ์ อุทธรณ์ นักปราชญ์ สกนธ์ ผู้เยาว์ เปอร์เซนต์ เดลินิวส์ โปสเตอร์ รถมล็ด จุก
คอร์ก พิวัสส์ พิสิทธ์ พิวัสส์ ตอร์ปิโด ซีเมนต์ ไนต์คลับ เซียร์ ชิการ์ สวิตซ์

ตัวอย่างคำที่ไม่มีตัวการ์นต์

เซ็นชื่อ จำนง สำอาง ดำรง กระแส วิเศษ ไข่มุก จักพรรดิ จักวรรดิ โล่ สิงโต ปล้นสะดม
มิตรหนังสืออุเทศ คำริ พะอง นิตยา นัยนา สกิต ปวงบาท ผูกพัน มีดมน ปฐมนิเทศ ย่อมเยา อาจิม
เกม เพิน ฉั่น เกียรติ

8. การเขียนคำที่ออกเสียง อ่า

8.1 การใช้สระ อ่า มีวิธีการดังนี้

8.1.1 ใช้ในคำไทยทั่วไป เช่น ทองคำ ลูกประคำ ล้าอ้อย รำมะนา ฯลฯ

8.1.2 ใช้ในคำแผลงที่มาจากภาษาบาลีสันสกฤตและภาษาเขมร เช่น ตรี เป็น คำริ
ตรวจ เป็น คำรวจ แข็ง เป็น คำแหง รวี เป็น รำไพ อมฤต เป็น อ่ามฤต

8.1.3 ใช้ในคำภาษาอื่นๆที่นำมาเขียนตามอักษรวิธีไทย เช่น กำป๋น กำมะลอ กำยาน
สำป๋น กำมะหยี่ ต่ามะหงง

ตัวอย่างคำที่ออกเสียง อ่า

อ่าเอบ ฮุนหนา กำป่ง กำป๋น กำแหง อ่านาจ กำพืด ดำรง กำยำ ต่านาน จำนำ รำพัน
กำบัง อ่าพน สำมะโนคร้ว สำเนา คำรน สำราญ นำเรือ ไพ กำมลาสน์ ซ่านิ กำหมัด กำเหน็จ บำบัด
ซ่านาญ จำนง

8.2 การใช้สระ อัม มีวิธีการใช้ดังนี้

8.2.1 คำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตที่ออกเสียง อะ และมี ฌ สะกด เช่น อัมพร
สัมผัส อุปถัมภ์ สัมพันธ์ กัมพล คัมภีร์ สัมภาษณ์ อัมพิกา

8.2.2 คำที่มาจากภาษาอื่นนอกจากบาลีและสันสกฤต เช่น บั้ม อัลบั้ม กิโลกรัม สกรัม
สเปกตรัม กัมมันตภาพ

ตัวอย่างคำที่ออกเสียง อัม

สัมฤทธิ์ บุษราคัม กัมพูชา อินทผลัม สัมมนา สัมภาษณ์ สัมประสิทธิ์ ปกรณ์
สัมปราชย์ สัมพันธ์ สัมปทาน สัมปชัญญะ สัมมาชีพ นัมเบอร์ คอลัมน์ บุษราคัม กัมปนาท อัมพา
อัมพาท สัมพันธ์ สัมภเวสี สัมภาระ

8.3 การใช้สระ อ้าม ใช้กับคำในภาษาบาลีและสันสกฤตที่มาจากคำ “อม” เช่น อ้ามาศย์ มา
จาก อมาศย์ อ้ามรินทร์ จาก อมรินทร์ อ้ามร มาจาก อมร อ้ามฤต มาจาก อมฤต

8.4 การใช้สระ _รรุม ใช้กับคำที่มาจาก ร (ร เราะพะ) ในภาษาสันสกฤตและ ตาม เช่น ธรรม
มาจาก ธรรม กรรม มาจาก กรม

9. การเขียนคำพ้องเสียง

การเขียนคำพ้องเสียง คือ คำที่ออกเสียงเหมือนกันแต่การเขียนต่างกันและความหมายต่างกันแยก
ได้ 3 ชนิด คือ

9.1 คำที่ใช้รูปวรรณยุกต์ต่างกันโดยการใช้อักษรที่มีเสียงคู่กัน คือ อักษรสูงกับอักษรต่ำ
เช่น คำ กับ ข้ำ เท่า กับ เล้า ยา กับ หญ้า

9.2 คำที่ใช้ ไ ใ อัย ไนย เช่น ไน ไจ ไจไหม หม่าใน ความหมาย ภูไนย

9.3 คำที่เขียนต่างกัน เช่น เลือกสรรร สังสรรรค์ พร้อมสรรรพ สุขสันต์

ตัวอย่างคำพ้องเสียง เกร็ดความรู้ กาลเวลา เกรียงไกร เกล็ดปลา การงาน ห่างไกล
ไตรมาส กาศย์กานท์ จัณทาล เมรุมาศ ดวงจันทร์

คำที่มักเขียนผิด

1. คำทั่วไป

กงสุล กฏ กบฏ กระเซียง กระโซก กรรมบถ กระจริด กระเซอ กระตือรือร้น กะหรีบื้อ
 กระเปียดกระเสียว กระปรีกระเปร่า กระหนก (ลายไทย) กอปร กะทัดรัด กะทันหัน กะทิ กะเพรา
 กักขะ กักวาน กาลเทศะ กิจจะลักษณะ เกศา เกษียณอายุ เกษียนหนังสือ เกษียรสมุทร เกสร ขบถ
 ขมิขมัน ขึ้นฉ่าย ขะมุกขะมอม เขียวใจ ไข่มุก คณนา คทา คริสตกาล คริสต์ศตวรรษ คริสต์ศาสนา
 คลาคล่า คลินิก คอนเสิร์ต คะนิง คะยั้นคะยอ คัมภีร์ คำนวน คูกี้ เค้ก เครื่องราชอิสริยาภรณ์
 เครื่องราง เครื่องสำอาง เคียวเขี้ยว แคลอรี โครงการ โควตา งูสวัด จลาจล จักจั่น จัดสรร จัดรัส
 จาระไน จ่านง เจตนากรรม โจษจัน ฉะนั้น ชนวน ชโลม ชะลอ ซาลาเปา ตกล่องปล่องขึ้น ตระเวน
 ตลบตะแลง ตำรับตำรา ถ่วงตุล ทโมน ทอยย ทแยง ทระนง ทะนุบำรุง ทะลึ่ง ที่ขายโก ทูนหัว
 เท้าความ เทิด เทิดทูน เทิดพระเกียรติ ฐดงค์ นภดล น้ำมันก๊าด นิमित เนรมิต บอระเพ็ด เบญจเพส
 ประณีต ประติมากรรม ประดิประคอย ประณีประนอม ประพาส ปะการัง ปราดเปรื่อง ปราศรัย
 ปรานี (เอ็นดู) ปาฏิหาริย์ ผลานิสงส์ ผาสุก พักพิเียด พลอดรัก พหูสูต พะแนง พะวง พิศวง พิศวาส
 พิสดาร พิสมัย มงกุฏ มังสวิวัติ มัสมัน แมงกะพรุน รสชาติ รั้งสรรค์ รั้งสี รื่นรมย์ ลออ ละเอียดลออ
 ลังถึง เลือกสรร เลื่อนราง วันทยหัตถ์ วังเปี้ยว วิตถาร วิไล เวนคั้น สั้สรรค์ สัตตบงกช สันโดษ
 สับปะรด สัมมนา สาบสูญ สารพัด สิงโต สิริมงคล เสาวนีย์ หงส์ หย้าฝร้อน หมาใน หยักศก หลงไหล
 หยากไย่ หลับไหล หอมหวาน หัวมังกุท้ายมังกร เหลวไหล อภิชาติ อะไหล่ อานิสงส์ อาสนะสงฆ์
 อิริยาบถ อุดมการณ์ อุโมงค์ เอเชีย ไอศกรีม

2. คำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติ

กราฟ ก๊อบบี้ กลูโคส ผ่าก๊อช กอล์ฟ กาแล็กซี ค็อกเทล คอนเสิร์ต แค็ตตาล็อก
 แคลอรี คอมมิวนิสต์ คูกี้ เค้ก เครดิท แคปซูล เคาน์เตอร์ แคลอรี โควตา ซ็อกโกแลต ซ็อกโกแลต
 ซอล์ก เซ็ค เซ็ต ชิป ซีเมนต์ ดีเปรสชัน ดราฟต์ ไดโนเสาร์ ไดนาไมต์ เต็นท์ ทรัมเป็ต เทอร์โมมิเตอร์
 ทอฟฟี่ เทคโนโลยี แท็กซี่ คลินิก นอต นิวเคลียร์ นีออน ไรต์คลับ ไนลอน บัคเทรี โบ แบงก์ บาร์เลย์
 บิลเลียด แบตมินตัน แบตเตอรี่ ปิกนิก ปะการัง ปาแทงกา โปสต์การ์ด ปีโตรเลียม เปอร์เซนต์ फिल्म
 ฟูลสแก๊ป แฟชั่น ไฟแช็ก มอเตอร์ไซค์ ริปปิ้น แร็กเกต ลองจิจูด ละติจูด ลิโนลิม ลิปสติค สเกต
 สปากเกตตี สวิตช์ สัมมนา สุญญาภาศ เสิร์ฟ อิเล็กตรอน อิเล็กโทน เอ็นไซม์ ไอลิมปิก เฮลิคอปเตอร์
 น้ำมันก๊าด ไอศกรีม

ใบความรู้ที่ 9 เรื่อง หลักการใช้ ณ น ศ ษ ส

1. การใช้ ณ

1.1 ใช้เขียนคำภาษาบาลีสันสกฤตโดยทั่ว ๆ ไป ทั้งที่เป็นพยัญชนะต้นและพยัญชนะสะกด เช่น ล

พยัญชนะต้น	คณิกา	คณศ	คณะ	ธนาณัติ
	ปณิธาน	พานิช	พาณิश्य์	พาณี
พยัญชนะสะกด	กัณหา	กสิณ	ค่านวณ	ญาณ
	บัณเฑาะ	ปิณฑบาท	ทักษิณ	

1.2 ใช้ ณ ตามหลัง ร ฤ ษ เมื่อ ณ มีรูปสระ หรือเสียงสระกำกับ ณ ตามหลัง ร เช่น

กรณิ	การณ	กรุณา
กรรณิการณ	ทักษุปรณ	แกลงการณ
ธรณิ	บรรณสาร	บุรณะ
ปฏิสังขรณ	พิจารณา	พยากรณ์

1.3 ใช้ ณ ตามหลัง ร ฤ ษ ในกรณีที่มีสระและพยัญชนะวรรค กะ วรรณ กะ วรรณ ปะ ย ว ห คั่นอยู่ เช่น

กษาปณ	เกษียณ	จักรปาณี
ตรีโกณ	นารายณ	บริเวณ
ปริคณห์	ปริมาณ	ปารณิ
พราหมณ	พราหมณิ	มหาภิเนษกรรมณ
เอราวณ	อารมณ	

1.4 แม้ว่าคำเดิมจะใช้ น แต่ถ้านำคำนั้นมาประกอบคำใหม่ตามหลัง ร ก็ต้องเปลี่ยนมาใช้ ณ เช่น **ลิขสิทธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี**

ปริ + นายก - ปรินายก

ประ + หาน - ประหาณ

ประ + มาน - ประณาม

ประ + มาน - ประมาณ

ประ + นม - ประณม

2. การใช้ น

2.1 การเขียนคำในภาษาไทยทั้งที่ใช้เป็นพยัญชนะต้นและพยัญชนะสะกด เช่น

นาก	นอน	นึ่ง
นึ่ม	เนย	แน่น
โยน	ร้อน	ลอน
วาน	สอน	หอน

2.2 ใช้เขียนคำภาษาบาลีสันสกฤตตามลักษณะเดิม เช่น

กฐิน	กนก	กัณดาร
ชั้นร์	ชินติ	คมนาคม
คัตนา	คิมหันต์	จันทร์
ฉัททันต์	ชนม์	ชนินทร์

2.3 ใช้ตามหลัง ร ฤ ษ เมื่อทำหน้าที่เป็นพยัญชนะสะกด เช่น

กริน	คุณธ์	ปักชิน	คุณท์
------	-------	--------	-------

2.4 ใช้เขียนคำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาสันสกฤต เช่น

น้อยหน้า	ปั้นเหน่ง	รำมะนา	กระยาหัง
ระเด่น	กำนัน	ตานี	กานพลู
เขนย	จิ้งห็น	ระเบียน	กำเน็ด
ปसान	สนม	สำน	ชั้นท์

3. การใช้ ส

- 1) ใช้เขียนคำไทยแท้ เช่น สอง สาม สี่ เสื่อ เส้า สาย เสี้ย สุก สลบ สลาย
- 2) ใช้เขียนคำที่มาจากภาษาบาลี เช่น สิริ โอกาส กิเลส สามี สัจฐาน สวาก สมาธิ
- 3) ใช้เขียนคำที่มาจากภาษาเขมร เช่น กำสรวล กันแสง กระแส สด้า เสด็จ สกาว สลา สยอง เสวย
- 4) ใช้เขียนคำที่มาจากภาษาสันสกฤต ซึ่งใช้เขียนนำหน้าพยัญชนะวรรค ตะ คือ ต ถ ท ฐ น หรือ ม ตามหลังและนำหน้าเศษวรรคบางตัวได้ เช่น พิสตาร พัสตุ สตรี วาสนา สถาน พิสมัย อัสดง
- 5) ใช้กับคำที่มาจากภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่เขียนเป็นรูปภาษาไทย เช่น สวิส สเปนรี่ สปริง แสตมป์ สกรู ออสเตรเลีย สเปน สปาย อลาสก้า

4. การใช้ ศ

1) ส่วนมากใช้เขียนคำที่มาจากภาษาสันสกฤต เมื่อเสียง “สอ” อยู่หน้าพยัญชนะวรรค จะ คือ จ ฉ ช ฌ ญ ให้

ใช้ ศ เช่น อัศจรรย์ พศจิกายน อัศจรรย์ ศีรษะ ปริศนา รัศมี
อาศรม อัศวิน ทรรคนะ

2) ใช้เขียนคำไทยแท้บางคำ เช่น ศอก ศีก เศร้า เต็ก ศก พิศ เลิศ

3) ใช้เขียนคำที่มาจากภาษาอื่นบางคำ เช่น ไอศกรีม ฝรั่งเศส ออฟฟิศ โปลิศ

5. การใช้ ษ

1) ส่วนมากใช้เขียนคำที่มาจากภาษาสันสกฤต ถ้า “สอ” อยู่หน้าพยัญชนะวรรค ฐะ คือ ฎ ฐ ฑ ฒ ณ ให้ใช้ ษ เช่น กฤษฏีกา พิษณุ อภิเชก ทฤษฏี ราชฐูร ดุษฎี โฆษณา ประดิษฐ์ ลักษณะ อธิษฐาน

2) ใช้เขียนคำไทยแท้บางคำ เช่น ดาษ ดาษตัน ฝิดาษ เตียรดาษ ดาษดา

3) ใช้เขียนคำที่มาจากภาษาอื่นบางคำ เช่น อังกฤษ กระจดาษ

4) ถ้า “สอ” ตามหลัง ก ที่ไม่มีรูปสระกำกับหรือไม่ใช่อักษรนำในคำเดียวกันมักเขียนเป็น ษ เสมอ เช่น กษัตริย์ กษัย เกษตร เกษม จักษุ ประจักษ์ ปรีक्षा พฤक्षा รักษา ศึกษา อักษร

ใบความรู้ที่ 10

เรื่อง หลักการใช้เครื่องหมายไม้ไตคู่และเครื่องหมายไม้ยมก

หลักเกณฑ์การใช้กับคำไทยแท้ที่ออกเสียงสั้น

1.1 สระเอะ เป็นสระที่มีเสียงสั้น และเขียนพยัญชนะต้นไว้ตรงกลางระหว่างสระเอ กับสระอะ เมื่อมีตัวสะกดสระอะจะเปลี่ยนรูปเป็นไม้ไตคู่

เช่น   ล - เ - ะ - บ = เล็บ

          ก - เ - ะ - ง = เกิง

1.2 สระแอะ เป็นสระที่มีเสียงสั้น และเขียนพยัญชนะต้นไว้ตรงกลางระหว่างสระแอ กับสระอะ เมื่อมีตัวสะกดสระอะจะเปลี่ยนรูปเป็นไม้ไตคู่

เช่น   ข - แ - ะ - ง = แข็ง

1.3 สระเอาะ เป็นสระที่มีเสียงสั้น และเขียนพยัญชนะต้นตรงกลางถ้ามีตัวสะกดสระจะลดรูปไปหมด และจะกลายเป็นตัวออกกับไม้ไตคู่

เช่น   ล - เ - าะ - ก = ลือก

1.4 ถ้า ก. เป็นพยัญชนะต้นใช้วรรณยุกต์โท แต่ไม่มีตัวสะกดสระทั้งหมดจะหายไปแล้วใช้ไม้ไตคู่แทน

เช่น   ก - เ - าะ +วรรณยุกต์โท - ะ ก้ำะ = กี้

คำไทยที่แผลงมาจากภาษาบาลีสันสกฤตไม่ใช่ไม้ไตคู่

เบญจ เบญจา เพชร เพชฌฆาต เวจ อนุจอนาถ ฯลฯ

คำที่มาจากภาษาอื่นบางคำให้ใช้ไม้ไตคู่

เสด็จ เท็จ เพ็ญ (เขมร)

ตาเต็ง (จีน=หัวหน้าคนงาน)

เซ็ค แร็กเกต เซ็น ซ็อคโกแลต เต็นท์ (อังกฤษ)

หลักการใช้ ไม้ยมก (๓)

ยมก แปลว่า คู่ หมายถึง เครื่องหมายที่ใช้สำหรับให้อ่านซ้ำ 2 ครั้ง มีหลักเกณฑ์การใช้ดังนี้ ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยคเพื่อให้อ่านซ้ำคำ วลี หรือประโยคอีกครั้ง เช่น

เด็กเล็ก ๆ   อ่านว่า   เด็กเล็กเล็ก

ในวันหนึ่ง ๆ   อ่านว่า   ในวันหนึ่งวันหนึ่ง

แต่ละวัน ๆ   อ่านว่า   แต่ละวันแต่ละวัน

ข้อสังเกต

1. ใช้ซ้ำคำ ที่เป็นคำชนิดเดียวกัน หรือเพื่อย้ำความหมายให้เด่น เช่น เร็ว ๆ ไกล ๆ งาม ๆ ปลา ๆ แดง ๆ นกชนิดต่าง ๆ บ้านเป็นหลัง ๆ
2. ห้ามใช้ไ้ม่ยมก หรือ ยมก (ๆ) ในกรณีดังต่อไปนี้
  - 2.1 เมื่อเป็นคำคนละบทคนละความ เช่น
แม่จะไปปทุมวัน ๆ นี้ (ใช้ผิด) ต้องเขียนเป็น แม่จะไปปทุมวันวันนี้
นายดำ ๆ นา (ใช้ผิด) ต้องเขียนเป็น นายดำดำนา
  - 2.2 เมื่อรูปคำเดิมเป็นคำ 2 พยางค์ ที่มีเสียงซ้ำกัน เช่น
(1) นานา เช่น นานาชาติ นานาประการ
(2) จะจะ เช่น เขียนจะจะ ดำนาจะจะ เห็นจะจะ
  - 2.3 เมื่อเป็นคำคนละชนิดกัน เช่น
คนคนนี้มีวินัย (คน คำแรกเป็น สามานยนาม, คน คำหลังเป็น
ลักษณนาม)
  - 2.4 ไม่นิยมใช้ไ้ม่ยมกในคำประพันธ์ เช่น
"ไต่ไต่ในโลกล้วน อนิจจัง"
"ศิลาหลักผลึกผลึกก็ค่อยไกล ชลาลัยยังรู้แห่งเพราะแรงลม"

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ง

แบบทดสอบ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบทดสอบ

ให้นักศึกษาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. คำที่อ่านว่า “ทต-สะ-กัน” เขียนอย่างไร

- ก. ทศกัณฐ์
- ข. ทศกัณห์
- ค. ทศกัณท์
- ง. ทศकरण

2. คำที่อ่านว่า “จ๊ก-กะ-จั่น” เขียนอย่างไร

- ก. จ๊กจั่น
- ข. จักจั่น
- ค. จ๊กกะจั่น
- ง. จักกะจั่น

3. คำที่อ่านว่า “ปิน-ทะ-บาด” เขียนอย่างไร

- ก. ปินทบาท
- ข. ปินทบาทตร
- ค. ปินทบาทตร์
- ง. ปินทบาท

4. คำที่อ่านว่า “ปลา-อิน-ซี” เขียนอย่างไร

- ก. ปลาอินซี
- ข. ปลาอินทรี
- ค. ปลาอินทรีย์
- ง. ปลาอินทร์ซี

5. ข้อใดอ่านออกเสียง “มิ” กลางคำ

- ก. ภูมิฐาน
- ข. ภูมิธรรม
- ค. ภูมิภาค
- ง. ภูมิลำเนา

6. ข้อใดอ่านผิด อักษรวิธี

- ก. พรรษา อ่านว่า พัน - सा
- ข. พรรตีก อ่านว่า พัน - ระ - ตีก
- ค. มรรยาท อ่านว่า มั่น - ระ - ยาด
- ง. สมรรถภาพ อ่านว่า สะ - มัด - ละ - พาบ

7. ข้อใดอ่านผิด อักษรวิธี

- ก. ชุกซี อ่านว่า ชุก - กะ - ซี
- ข. ดำริ อ่านว่า ดำ - หริ
- ค. ตักแตน อ่านว่า ตัก - กะ - แตน
- ง. วิตถาร อ่านว่า วิด - ตะ - ถาน

8. ข้อใดอ่านผิด อักษรวิธี

- ก. ขรุขระ อ่านว่า ขรุ - ขระ
- ข. กังสตาล อ่านว่า กัง - สะ - ดาน
- ค. มณฑป อ่านว่า มน - ทบ
- ง. มงคลสูตร อ่านว่า มง - คน - ละ - สุต

9. ข้อใดอ่านผิด อักษรวิธี

- ก. สัปตน อ่านว่า สับ - ปะ - ดน
- ข. พิพิธภัณฑ์ อ่านว่า พิ - พิต - พัน
- ค. มาตรฐาน อ่านว่า มาต - ตระ - ถาน
- ง. กรกฎาคม อ่านว่า กอ - รัก - กะ - ตา - คม

10. ข้อใดอ่านผิด อักษรวิธี

- ก. รูปพรรณ อ่านว่า รูป - พัน
- ข. พรรณนา อ่านว่า พัน - นะ - นา
- ค. สรรพคุณ อ่านว่า สับ - พะ - คน
- ง. กรรมวิธีการ อ่านว่า กำ - มา - ทิ - กาน

11. ข้อใดมีคำที่เขียนสะกดไม่ถูกต้อง

- ก. กระจายสารท ซาลาเปา รัตหน้า ฮ้อยจ้อ
- ข. เขี่ยนดตี เดินจงกรม จระเข้ตุ จลาจล่วนวาย
- ค. จะงอยปาก ปลาจะละเม็ด เข้าฌาน อนุญาติ
- ง. ประสบทุพภิกขภัย กฎเกณฑ์ กรรมพันธุ์ ซี้วี่

12. ข้อใดมีคำที่เขียนสะกดไม่ถูกต้อง

- ก. กรรเชียงเรือ กงสุลไทยในนิวยอร์ก กรีธาทัพ เกินกระย่องกระแย่ง
- ข. ยอมรับโดยดุษฎี ตราสัง ตานขโมย ฆาตกรบ้ากาม
- ค. เกษียนจดหมาย ผักแกระ็นไม่เจริญงอกงาม อยากมีเงินสักสิบลโกฏิ
- ง. พระสงฆ์และฆราวาส เลี้ยงจระเข้ ชะนีอยู่บนต้นชมพู

13. ข้อใดมีคำที่เขียนสะกดถูกต้องทุกคำ

- ก. โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน วิตามินชะลอความชรา สิ้นชีพิตักษัย
- ข. ประเทศใต้หวัน เส้นทแยงมุม น่ารักทะนุถนอม แม่ทูนหัวของฉัน
- ค. นพปฎลมหาเศวตฉัตร บอระเพ็ดมีรสขม ทอดผ้าบังสกุล เกษียณรับบำเหน็จ
- ง. ละครเทิดพระเกียรติ เรื่องนี้ห้ามมีใครแซกแซง กล้องโทรทรรศน์ดูดาว ไปขึ้นเงินธนาณัติ

14. ข้อใดมีคำที่เขียนสะกดถูกต้องทุกคำ

- ก. ดอกพะยอมบานเข้า อย่างมีวักพะวนอยู่เลย ตลิ่งถูกน้ำเซาะพังหลาย
ไถ่พันทางไม่ใช่พันธุแท้
- ข. ผู้ฟังมากคือพหูสูต หยุคโพนทะนาวาร้ายผู้อื่น กำลังฟันด้าย กระจดาขฟูสแก้ป
- ค. บัญญัติไตรยางศ์ พระเก็นบิณฑบาต ห้ามบิตพลั่วเล่นลั่นเต็ดขาด บุคลากรในสำนักงาน
- ง. ประจันหน้าประจัญบาน ประณีประนอม พรรณนา

15. ข้อใดมีคำที่เขียนสะกดผิด จำนวน 2 คำ

- ก. อายุย่างเบญจเพส เต็มน้ำมันเบนซิน สงบนิ่งไม่มีปฎิกิริยา มีจิตปฏิพัทธ์
- ข. คลินิกหมอฟัน ศึกษานิเทศจะมาเยี่ยม ขายน้ำแข็งใส โน้ตเพลง
- ค. เขาถูกลิดรอนสิทธิ ต้นจันผางามมาก อัดจาระบี เสื่อสีชมพู
- ง. ตะปุกกับค้อน ฟ้าคะนอง ขนมหั๊ก คำนวณ

16. ข้อใดมีคำที่เขียนสะกดผิด

- (ก) ผุดลุกผุดนั่ง ผาสุก ผู้เยา
- (ข) ผูกพันลึกซึ้ง เผอิญไปพบกันโดยไม่ได้ตั้งใจ เผอเรือผลอไผลไปหน่อย
- (ค) แผนการ ประเทศฝรั่งเศส เชื้อสายเผ่าพันธุ์
- ก. ข้อ ก. และ ข้อ ข.
- ข. ข้อ ก. และ ข้อ ค.
- ค. ข้อ ข. และ ข้อ ค.
- ง. มีเขียนสะกดผิดทุกข้อ

17. ข้อใดมีคำที่เขียนสะกดผิด

- (ก) มัณฑนศิลป์ มานุษยวิทยา แพทย์ศาสตร์
- (ข) กัมมะถัน โควตาเข้ามหาวิทยาลัย บุรณะปฏิสังขรณ์
- (ค) กำเนิด กงเวียนกำเวียน กำเหน็จ
- ก. ข้อ ก. และ ข้อ ข.
- ข. ข้อ ก. และ ข้อ ค.
- ค. ข้อ ข. และ ข้อ ค.
- ง. มีเขียนสะกดผิดทุกข้อ

18. ข้อใดมีคำที่เขียนสะกดผิด

- (ก) เห็นกงจักรเป็นดอกบัว เขาถูกกล่าวหาว่าเป็นขบถ ตึกตาเสียกบาล
- (ข) ชอบกินกะละแม อย่างกังวลใจไปเลย ชื่อเสียงกิตติศัพท์
- (ค) กาลเทศะ เขาไกรลาส ปีนี่ขาดตุลงบประมาณ
- ก. ข้อ ก. และ ข้อ ข.
- ข. ข้อ ก. และ ข้อ ค.
- ค. ข้อ ข. และ ข้อ ค.
- ง. มีเขียนสะกดผิดทุกข้อ

19. ข้อความต่อไปนี้ มีคำที่เขียนสะกดผิดกี่คำ

- จักรวรรดิโรมัน อาณาเขต เคียนตี เจียรไน เจตจำนง โจทย์เลข ตัวขมด ซลตความแก่
- ก. มีคำผิด 2 คำ
  - ข. มีคำผิด 3 คำ
  - ค. มีคำผิด 4 คำ
  - ง. มีคำผิด 5 คำ

20. ข้อความต่อไปนี้ มีคำที่เขียนสะกดผิดกี่คำ

- จำมรงค์ นวัตกรรม โลกาวีวัตน์ พระโกศทองใหญ่ คริสตกาล ทนุถนอม
- ก. มีคำผิด 2 คำ
  - ข. มีคำผิด 3 คำ
  - ค. มีคำผิด 4 คำ
  - ง. มีคำผิด 5 คำ

ภาคผนวก จ

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสังเกตพฤติกรรมการเขียนรายบุคคล

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	การแสดงความสนใจ			การตอบคำถาม			การยอมรับฟังผู้อื่น			ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย			มีสมาธิในการทำงาน			สรุปคะแนนรวม	สรุปผลการประเมิน	
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1		15	ค
1.																			
2.																			
3.																			
4.																			
5.																			
6.																			
7.																			
8.																			
9.																			
10.																			
11.																			
12.																			
13.																			
14.																			
15.																			
16.																			
17.																			
18.																			
19.																			
20.																			

เกณฑ์การให้คะแนน 3 = ดี, 2 = ปานกลาง และ 1 = ต้องปรับปรุงแก้ไข

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
	ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ปฏิบัติตามหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน	13 - 15	ดี
ปฏิบัติตามหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน	9 - 12	ปานกลาง
ไม่ปฏิบัติตามหรือแสดงพฤติกรรม ให้ 1 คะแนน	ต่ำกว่า 9	ปรับปรุงแก้ไข

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
วันที่รับรอง : 27 พ.ย. 2563

(ลงชื่อ) _____ ผู้ประเมิน
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ภาคผนวก ฉ

แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการอ่านออกเสียง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านออกเสียง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกต															
		อ่านเสียงดังฟังชัด			ออกเสียงถูกต้องตามหลักการ			อ่านออกเสียงได้ถูกต้อง		ความถูกต้องของคำศัพท์		อ่านตัวเลขและนามาตราต่าง ๆ			สรุปคะแนนรวม	สรุปผลการประเมิน	
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	15	ผ	มผ	
1.																	
2.																	
3.																	
4.																	
5.																	
6.																	
7.																	
8.																	
9.																	
10.																	
11.																	
12.																	
13.																	
14.																	
15.																	
16.																	
17.																	
18.																	
19.																	
20.																	

เกณฑ์การให้คะแนน 3 = ดี , 2 = ปานกลาง และ 1 = ต้องปรับปรุงแก้ไข

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ		ระดับคุณภาพ
13 - 15	ดี	3
10 - 12	พอใช้	2
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง	1

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
วันที่รับรอง : 27 พ.ย. 2563

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก ข

แบบสังเกตพฤติกรรมกำรเขียนสะกดคำ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสังเกตพฤติกรรมการเขียนสะกดคำในภาษาไทย

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกต																			
		เขียนคำได้ถูกต้อง			เขียนสะกดคำได้ถูกต้อง			เขียนคำยากได้ถูกต้อง			เขียนสะกดคำยากได้ถูกต้อง			ลายมือสวยงามและเขียนตัวถูกต้องตามหลักการเขียน			สรุปคะแนนรวม	สรุปผลการประเมิน			
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	15	ผ	มผ		
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					
6.																					
7.																					
8.																					
9.																					
10.																					
11.																					
12.																					
13.																					
14.																					
15.																					
16.																					
17.																					
18.																					
19.																					
20.																					

เกณฑ์การให้คะแนน 3 = ดี , 2 = ปานกลาง และ 1 = ต้องปรับปรุงแก้ไข

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ		ระดับคุณภาพ
13 - 15	ดี	3
10 - 12	พอใช้	2
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง	1

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
รับที่รับรอง : 27 พ.ย. 2563

(ลงชื่อ) _____ ผู้ประเมิน
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ภาคผนวก ซ

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ (ชื่อกลุ่ม) .....

สมาชิกในกลุ่ม 1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

คำชี้แจง ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
2. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
3. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
4. มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
5. ความสมบูรณ์ของผลงาน			
รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 3 คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน ให้ 2 คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ		ระดับคุณภาพ
13 - 15	ดี	3
10 - 12	พอใช้	2
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง	1

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
วันที่รับรอง : 27 พ.ย. 2563

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก ณ
ประกาศเชิญชวนเข้าร่วมโครงการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประกาศเชิญชวนเข้าร่วมโครงการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำในภาษาไทย จากผลการสอนแบบวีดูจอร์สึนเสาะหาความรู้ 5Es ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

คุณสมบัติผู้เข้าร่วม

1. จะต้องมีพื้นฐานศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์
2. มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป
3. มีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำในภาษาไทยด้วยการสอนแบบวีดูจอร์สึนเสาะหาความรู้ 5Es

วัน - เวลาในการเข้าร่วม

ระยะเวลาการศึกษา 1 เดือน สัปดาห์ละ 1 วัน จำนวน 3 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง สถานที่เก็บข้อมูล อาคาร 39 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมจะได้รับความรู้ด้านการอ่านและการเขียนคำในภาษาไทย และสามารถปรับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. ผู้เข้าร่วมจะได้ฝึกฝนทักษะการอ่านและการเขียนคำในภาษาไทยที่ถูกต้อง

ติดต่อ อาจารย์ณิชนันท์ เสือสวะดี
อาคาร 39 ห้อง 39403 ☎ 0967926888

รับจำนวน 61 คน
ทยอยเป็นที 1 - 4 ธันวาคม 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี